UNIVERSITAS

Norges største studentavis | utgave 24, årgang 76 | www.universitas.no | torsdag 13. oktober 2022

STATSBUDSJETTET 2023

1,748 milliarder

Dette får studentene:

Nyhet s. 4-6
Leder s. 2
Kommentar s. 2-3

JEG VIL IKKE REPRESENTERE!

Samtale om synlighet, stereotypier og offerrolle

Litteraturhuset i Oslo 26. oktober kl. 18.00

Fri ytring
i 100 år til
Norsk PENs festival for ytringsfrihet

NORSK PEN

MENINGER

Redaktør: Guro Aasaaren
endreuaas@gmail.com 466 74 942

Nyhetsredaktør: Saga Eline Jonsson Hoff
eline.jonsson.hoff@gmail.com 980 82 334

Fotosjef: Charlotte Førde Skomsøy

Desksjef: Ingeborg Aure

Nettredaktør: Aurora Djupvik Archer

Følg oss
www.universitas.no
facebook.com/UniversitasOslo
twitter: @universitas_no
instagram: universitas_offisiell

Tips oss
tips@universitas.no

Leder

Statsbudsjett 2023 = en (student)vits

Huffda, da var vi her igjen. Regjeringsduoen Senterpartiet og Arbeiderpartiet har sluppet sitt første helt egne statsbudsjett, og den snikende anelsen om at studenter nok en gang ville bli de store taperne i nasjonale prioriteringer blir dessverre bekreftet. Rart med det. Nesten som om vi er godt vant med tralten.

I månedsvis har regjeringen forberedt oss på trange tider. Premisset er: Krise, krise, overalt. Krig i verden, og økonomisk krise her hjemme. Okay, kan man da tenke. Kanskje dette er tiden hvor vi alle må brette opp ermene, og godta at det ikke var noens tur til å vinne budsjettet i år?

Neida. Når hele budsjettet nå er lagt frem, viser det seg at regjeringen har funnet rom til en rekke satsinger likevel. Kutt i drivstoffavgiften, gratis barnehage i nord, halvering av fergetakster og dobling av fagforeningsfradraget. Også flere store samferdselsprosjekter, som ombygging av Ring 1 i Oslo og flyttingen av flyplassen i Bodø, er det rom for.

Dette er ærlige politiske prioriteringer, men det viser også at regjeringen fortsatt har et stort handlingsrom til å nettopp prioritere.

Det er en politisk prioritering og ikke innfri studenters krav. I dette statsbudsjettet viser regjeringen fortsatt de har gen svart på hvitt forsøkt å pakke inn med ulne uttalelser i lengre tid: Studenter er ikke en prioritert gruppe for regjeringen.

> Det er få ting studenter (eller noen) hater mer enn tomme ord

For la oss være ærlig, dette statsbudsjettet er en vits for studentmassen. Dette er alle andre enn studenters budsjett. Derfor faller det på sin urimelighet at statssekretær i kunnskapsdepartementet Oddmund Løkensgard Hoel uttaler til Universitas at regjeringen leverer «et godt budsjettforslag», og at vår kjære forsknings- og høyere utdanningsminister

Ola Borten Moe, i forbindelse med fremleggingen av budsjettet sier at han er «fornøyd med å bidra til at studentene får noe høyere kjøpekraft» med en økning i studiestøtta.

Hva er dette bidraget Borten Moe snakker om? Hele 328 kroner mer å rutte med i måneden.

Et lite tips fra Universitas til regjeringen. Neste gang dere skal prøve å fri til studenter med tiltak i statsbudsjettet. Pass på å faktisk gi noe. Det er få ting studenter (eller noen) hater mer enn tomme ord. Eller: vær dørgende ærlige på at dere gir faen.

MEN dette budsjettet skal forhandles. Antagelig blir det enighet med SV. Men faren er stor for at det ikke fører til noe mer penger i studenters kasse. SV, vi ser deg. Seinest i denne ukas avis lovet nestleder Torgeir Knag Fylkesnes å «kjempe på for studentene». Vel vi følger med. Sees på andre siden av budsjettforhandlingene. Hilsen studentenes vaktbikkje.

Hæ, hva sier du? Har vi fått tegneserie?

Du leste riktig. Fra denne utgaven kan Universitas fast by på en tegneserie-spalte i avisa. Det er den eminente tegneren og studenten Linn Isabel Eielsen, som har fått oppdraget. Gjennom tegeserien Linnsikt skildrer hun livets mas og kjas. Kos dere!

Universitas er en avis for og av studenter. Universitas er et nyhets- og debattorgan for lærestedene tilknyttet Studentsamskipnaden SiO. Universitas skal drive kritisk og uavhengig journalistikk og være partipolitisk nøytral. Universitas arbeider etter Vær varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale, oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Daglig leder: Jone Trovåg
j.v.trovag@universitas.no 91 57 39 67

Annonseansvarlig: Geir Dorp
geir.dorp@universitas.no 22 85 32 69

Besøksadresse: Moltke Moes vei 33

Post: Boks 89 Blindern, 0314 Oslo

Epost: universitas@universitas.no

Nettside: www.universitas.no

En kald vinter nå er bedre enn ti kalde vintre på rad.

Dere overdriver. Statsbudsjettet er helt greit

Statsbudsjettet

Magnus Grundstad, journalist

Det er krig i Europa mellom kontinentets to største land. Aggressoren er vår nabo i nord.

Samtidig er det prisvekst og dyrtid hjemme i Norge og ute i verden. For å roe ned en norsk økonomi som går meget godt, har regjeringen valgt å holde tilbake. Frykten er at renten går opp for mye.

Med et slikt bakteppe har Støre og Vedum lagt frem regjeringens første statsbudsjett. Forventningene fra NSO var høye – studentene skulle få bedre råd. Gjennomgangsmelodien ble derimot trygg økonomisk styring. For mange blir det dessverre en knapp og kald vinter. La meg forklare hvorfor det er riktig og bra at vi går den harde vinteren i møte igjen. Alternativet er nemlig verre.

Vi kan begynne på 80-tallet. For det er 80-tallet Vedum bekymrer seg mest for. Alle som kjenner til referansene om jappetidens konsekvenser, skjønner hvorfor, selv om alt ikke er likt da som nå. Som da går norsk økonomi meget godt nå – i henhold til konvensjonelle målestokker. Sysselsettingen er i dag høy og galopperende pris- og lønnsvekst blandet med skyhøye energipriser gjør at spiralen ligner på den veien vi gikk bortover på 80-tallet. Samme galopperende spiral fikk ikke de norske politikerne stoppet da. Det førte til høyere ledighet – opp mot 7 prosent på sitt høyeste – tvangssalg av hus og utrygghet for mange hjem. Renten endte til slutt på et historisk høyt nivå.

En slik utvikling ønsker regjeringen å unngå. Holder man ikke igjen, risikerer man å frontkollidere; en stadig høyere rente, med høyere priser og krav om høyere lønninger, fører til konkurs og masseledighet. I en slik tenkt situasjon finnes det i alle fall ikke penger til oss. Tvert imot kan vi risikere å få mindre. Vi kan risikere å få det verre. Det rammer altså oss unge hvis staten ikke holder igjen nå.

Det er nok mange studenter som er skuffet over at basisstøtten ikke går opp mer enn den foreslåtte prisjusteringen. Det er nok mange ansatte i høyere utdanning som er skuffet over at det ikke bevilges så mye mer penger til forskning og høyere utdanning. Selv er jeg spesielt skuffet over at stipendandelen for utenlandsstudenter utenfor Norden, går ned. Jeg tror genuint på at bedre vilkår for utenlandsstudenter er bra; at økt andel studenter som studerer på tvers av landegrenser fører til mindre konflikt og mer fred – og økt forståelse for andre land her hjemme i Norge.

Vi har med andre ord alle våre grunner til å være misfornøyde. Slik er det alltid – de fleste finner noe de gjerne skulle økt bevilgninger til. Premissene til Vedum og Støre om at vi ikke

Arkivaren

FRAMTIDSDRØMMER

Ventested: Blindern

TAKKNEMLIGE: – Vi er veldig takknemlige for at så mange mennesker gjør dette for oss. Kun for at vi skal få en fet video, sier HF-student Magdi Omar Yoseide Abdelmagsid. Sammen med Hagskoleelev

De vil selge bøttevis med skiver, slåss foran 60.000 gærne japanere eller finne sitt livs kjærlighet mens 500 fremmede ser på. Og snart har de eksamen.

NOEN SITTER PÅ eksamen med hovne øyne eller blåmerker over hele kroppen. Andre skipper planter midt i skippertaksperioden like før eksamen. For hva skal en velge når en studerer noe helt annet enn det en egentlig drømmer om å bli?

– Kan vi ta det en gang til, eller? ropes det høyt utover settet.

Magdi Omar Yoseide Abdelmagsid (20) i Karpe Diem ser opp og smiler. stirrende blant kameraer, kabler og ledninger. Han har blitt intervjuet av TV 2, lapt nesliver trappene fra sjømannsskolen med to eldre damer en anstendig antall ganger og hørt Vinni fra Pepsboys skjelle ut en regisør. Alt i anledning av for å få ferdig videoen til førstesingelen fra det kommende albumet Ren fra hjertet, som han og makker Chirag Rashmikant Patel (23) har jobbet med i ett års tid.

– Jamen, vi har jo slitkert tatt den sjue gangen allerede? ropte Magdi prøvende tilbake.

– Fint, da får du ta det en gang til! svarer regisøre Ivar Lykke.

Magdi sukker igjen, før han ser umiskjennelig på fotografen:

– Det er ikke det at jeg ikke liker det her, altså. Jeg hater folk som klager på at det er så kjipt å lage videoer og slikt. Det her er jo det vi vil, men jeg sov bare en time og en kvarter i natt og akkurat nå er jeg jævelig sliten. Det her er ræ-timers jobb, ass.

– Så du er kanskje ikke den perfekte heltidsstudent?

– Du vet nde folk går rundt og sier «jeg ligger ti dårlig an til eksamen»? Vi har hatt syv spillejobber på seks dager over hele landet midt i skippertaksperioden før eksamen. Jeg ligger faktisk dårlig an.

Han stopper opp og smiler.

– Men altså, valget er uansett enkelt, jeg er mom hyppe på å selge album. Det er litt fedt å spille for tusen mykker som kan liberne dine utenat enn å lese erkjennelsesteori.

Debut-ep-en til Karpe Diem, Glasskår, nulgte til gull, og ambisjonene har langt fra blitt mindre siden den gang. I skrivende stund ligger singelen «Piano» på nr. 1 plass på VG-lista, noe Magdi mener lover bra for det han betegner som «Norges beste hiphop-skive noen sinne».

– Vi har jo noen regler, da. Slag under beltestedet er for eksempel ikke lov. Vel noen stemmer er heller ikke tramping på folk som ligger nede tillatt. Men ellers er det let's get it on, sier Einar Magnus Næss.

I EN HVITMALT kjeller tilhørende et kontorlokale i bogstadveien ligger det to svære mannfolk oppå hverandre i en ring og sisenner. For uvenforstående kan det nesten se ut som ung kjærlighet. Helt til slagene begynner å hagle.

Foran oss holder pedagogikkstudent Næss sparringspartneren i det som i ungdomsårene het kvelertak. Svettelukta som formelig står av veggene er sterk. Veldig. veldig sterk.

MAGASINET

12

La drømmer trumfe eksamen!

«Det er litt fetere å spille for 1200 stykker som kan låtene dine utenat enn å lese erkjennelsesteori». Det sa Magdi i Karpe til Universitas i 2006, og kunne med det erkjenne at han ikke gikk innunder betegnelsen «den perfekte heltidsstudent». Med syv spillejobber på seks dager over hele landet midt i skippertaksperioden, kunne han erkjenne: «Jeg ligger faktisk dårlig an». Snikskryt eller ei; med sitt gjennombrudd fire år senere kan jo dette være et glimrende eksempel på at drømmer trumfer eksamen?

Universitas 31.05.2006

FØRTI ÅR GAMMEL KAFFE

Tro det eller ei, den gjengse Oslo-student var glad i kaffe også i anno 1984. Bybildet kunne by på alt fra moteriktige *Fun Pub* til den litt sunnere cafévarianten *Frisk-sport*. Og skulle du være i et sosialt humør, kunne *Arbeidsløses Café* by på en «svært så kollektiv» stemning. Dog ikke like mange som i dag; hele to kaféer, *Café Vara* og *Café Teatergaten*, trekkes fram på Grünerløkka. Tørst på cappuccino? Holde deg unna kafé *Sjakk Matt* sin! Den er en «skam for standen».

Universitas sommeren 1984

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

kunne smurt på med mer penger og utgiftsvekst på grunn av inflasjonen i Norge og verden, virker derimot som vist over å være berettiget. Budsjettimpulsen, som måler virkningen statsbudsjettet forventes å ha på etterspørsel av varer og tjenester i økonomien, er på -0,6 prosent. Den samlede utgiftsveksten i statsbudsjettet er på 1,3 prosent. Veksten skyldes budsjettposter man ikke kunne gjort så mye med. Eldrebølgen gjør at det låses mer til pensjon. Høye strømpriser krever en del låste midler fra staten gjennom strømstøtteordningen. Krigen i Ukraina fører til at innvandring og at Forsvaret får mer midler.

Det sies at man aldri skal la en krise gå til spille. Regjeringen har denne gangen gått de rike etter sømmene. Skattene økes med over 40 milliarder kroner. En dag går utgifter knyttet til krigen og strømsituasjonen ned. Kanskje vi da har bedre kort på hånda og kan kreve høyere studiestøtte?

Å leve som student er knapt og hardt, spesielt i en tid med meget høy prisvekst, men vi er fortsatt i en priviligert posisjon. Vi har for eksempel muligheten til å ta tilnærmet gratis utdanning. Og selv om mange er misfornøyde med dagens nivå på studiestøtten, gjør også støtten oss til en priviligert del av studentmassen internasjonalt. Det er ikke så mange med like gode ordninger som oss. I tillegg har vi en strømstøtteordning som kan hjelpe mange studenter gjennom vinteren.

Jeg forstår at tiden fremover blir hard for mange. Det er ikke lett å skjønne hvorfor mer penger går andre steder enn til oss, eller hvorfor vi skal bry oss om inflasjon og budsjettimpuls. Men en kald vinter nå er bedre enn ti iskalde vintre på rad. Skal vi unngå 80- og 90-tallet om igjen, trenger vi politikere som bryr seg om trygg økonomisk styring. Så enkelt og så kjedelig kan det fort faktisk være; vi må takke for at politikerne holder tilbake og sammen prise trygg økonomisk styring.

For ordens skyld. Magnus Grundstad er styremedlem i Gausdal Arbeiderparti.

debatt@universitas.no

Historiske skråblikk av Åsne «Årvåken» Hansteen

Ingrid Schulerud og Jo Randen (Foto)

Cappuccino med stil!

En lørdag formiddag på byen. Hva er hyggeligere enn å slå seg ned på en café og studere folket?

Café-kulturen blomster. Ingen tvil om det. De dukker opp som paddehatter og er med på å gi Oslo en touch av storby. Så får det heller være at steder som «Fun Pub» lukter av vellykkede Poco-Loco-ungdommer som gir blaffen i alt annet enn sitt utseende.

Olav Thons nye sted på Karl Johan er det siste tilskuddet på stammen. Ingen skal være i tvil om at *Fun Pub* er moteriktig. Marilyn Monroe og James Dean pryder de pastellfarvede vegger blant speilene som forsikrer at du ikke glemmer hvordan du ser ut.

Rolle av firedel deig til over dørtenskiten med penn og papir, klem til å skyte løs på den første utgaven av klientellet vi kom over. Dessuten var det ingen å kunne seg over ved første øyekast. Folk så ut til å trives, med hverandre, og vi skuet opp til flere etere over 20. Stedet er åpent også om kvelden og rykene tyder på at en har holde seg unna bedag og lørdag kveld hvis formålet er å komme pene med ildemannen.

Rett ovenfor FunPub ligger *Grand Café* og minner om at Oslokulturen også har en hertil i over hundre år har blitt stukket innom. Grand lørdagsmiddagen gir for å se og bli sett.

På den andre siden av Stortorget ligger en annen gammel utgave, *Halvorsens Conditori* er alle kaldt-elskeres drøm. Her kan du fråtse deg i kondittermester Dölliers berømte potetkake, eller prøkker ut noe annet blant de tredve kakene på menyen. Du bør betal ha en del kalorier å gå på hvis du velger Halvorsens.

Foretrekker du en grønnere lunsj kan du besøke nye *Frukt-sport* ovenst i Munkedamsveien eller raske litt lenger ned Karl Johan og stoppe ved Domkirkekn.

Café Cappuccino er en av Oslos perler. Inne blant hengangene i baneheiene kan du nyte Cappuccinos spesialitet Pita Bazar. En nordafrikansk utgave av hamburgeren, der kjøttet inni er erstattet av gnatt og salsaer. Cheese. Spekeskinken de serverer er heller ikke å forakte. Ute under hvetegarpiren, akkurat det lil for kaldt er det i hvertfall 10 stiftplasser inne.

Stort sterre plass er det ikke på *Café de Stijl* nede i skippergata. En litt mere rockete utgave av cafiene. Her er det gjennomført i svart og stål og Marilyn har fått følge av Marlon Brando. Er du sulten kan du få deg et godt måltid her uten å bli ruinert.

Hvis du er på Grünerløkka, Kreuzina, kan du stikke innom *Café Vóra* og se på bilder. Café-en presenterer unge norske kunstnere og har åpent til halv åtte hver dag.

En annen mulighet er *Café Postkontoret* som også er hilsedgalleri. Lille og trivelig. Stedet ligger i baneheiene kan du nyte Cappuccinos spesialitet Pita Bazar. En nordafrikansk utgave av hamburgeren, der kjøttet inni er erstattet av gnatt og salsaer. Cheese. Spekeskinken de serverer er heller ikke å forakte. Ute under hvetegarpiren, akkurat det lil for kaldt er det i hvertfall 10 stiftplasser inne.

Stort sterre plass er det ikke på *Café de Stijl* nede i skippergata. Pilestredet som fremdeles koken. Stedet er kjente for PocoLoco-folket og de jo være betlende etter et lut på byen.

Hvis du ikrevet skitt ne vi det at det er det du kan du avslutte på stilrent stamsted *Spake Jözef*. Her klientellet fra forretadvokater om formiddagen-dedet no. I om fr Lunsjen er storholdsmes og stedets utgave er ogs er en skare for stander. Ge vores. Imidlertid rundhåndt rydelige heyglass.

Selv om formiddagstimbitt langdryg, har du mer muligheten til et ordentlig glass pils eller vin på kvelden. Her kan du holde kokkke no sammen med nens intelligenzia, som helsket stedet. Hvis på tur den norske restaurantkritiker du også skaffe deg noe å dersom nuven skulle no tom.

Øyeblikket

av **Tobias Schildmann Mandt**

Dagen er aldri helt den samme uten VG. Og sko.

UNIVERSITAS

TIPS OSS:

tips@universitas.no

UTTEGNERE:

Mina Wikeby
Ingeborg Aure
Sivert Bjelland Sevatdal

DESKJOURNALIST:

Åsne Hansteen

KORREKTURSJEF:

Oscar Grimstad

Universitas støttes av Velferdstinget, som står uten redaksjonelt ansvar.

nyhetsredaktør: Saga Eline Jonsson Hoff
eline.jonsson.hoff@gmail.com 980 81 334

NYHET

Studentbolig i støysone?

Utbyggeren Torshov holding ser mulighetene for å bygge studentboliger i Motzfeldts gate 1 på Grønland. – Vi ønsker å se på mulighetene for å etablere studentboliger i andre til syvende etasje, skriver arkitektselskapet Aksetøy Arkitektur i en henvendelse til plan- og bygningsetate. Det var Vårt Oslo som først omtalte saken. De skriver videre at det ligger i en rolig enveiskjørt gate. Idyll på Grønland? Men, vent! Boligene ligger i rød støysone. Etableringen av studentleilighetene krever derfor dispensasjon fra kommuneplanen. Der det er kapital, er det husrom. *SEJH*

STATSBUDSJETT 2023

PENGEPOTTEN SKAL FORDELES:

Dette betyr statsbudsjettet for deg

Forrige uke la regjeringen frem forslag til statsbudsjett. Dette får studentene.

Statsbudsjett

tekst Saga Eline Jonsson Hoff og Guro Aasaaren

Studentbolig

Ventelistene til studentboligene er stadig lengre, og studenter fortviler over økende priser både hos samskipnadene og i det private boligmarkedet. Norsk studentorganisasjon (NSO) anslår at studenter gjennomsnittlig bruker 7320 kroner på bolig i måneden. Det spiser dermed opp mesteparten av studiestøtta.

- Regjeringen foreslår ingen økning i tilskudd til studentboliger.
- Setter et mål om å bygge 1650 studentboliger. Målet i Hurdalsplattformen, som regjeringen la frem etter fjorårets valgseier, var 3000. Regjeringen halverer dermed målet og legger seg på Høyres nivå fra fjorårets budsjett.
- Øker ikke tilskudd til bygging av studentboliger, men hever kostnadsrammen til 1.450 millioner. Det betyr at samskipnadene nå får dekket mer av byggekostnadene. Regjeringen mener dermed at studentsamskipnadene kan bygge flere boliger, men det er ingen garanti om at de blir billigere.

Utdanning

Det såkalte gratisprinsippet i norsk utdanning har stått stødig i en årrekke. Til tross for gjentatte debatter i stortinget og andre foraer, er de ikke foreslått noen kursendring, inntil nå.

- Regjeringen foreslår at studenter fra områder utenfor EU/EØS og Sveits skal betale skolepenger hvis de studerer i Norge. Forslaget har ikke tilbakevirkende kraft, og vil gjelde fra høsten 2023.
- Bevilgningen til universiteter og høyskoler foreslås som følge redusert med 74,4 millioner.
- I Hurdalsplattformen forsikret Ap og Sp at utdanning vil være gratis for både norske og utenlandsstudenter. Nå foreslår de altså å gå bort fra dette.
- Norske studenter som studerer utenfor Norden kan få mindre i stipend, fra 50 prosent på bachelornivå til 70 prosent på masternivå til 40 prosent.

Studentøkonomi

Studentbevegelsen har lenge jobbet for å øke studiestøtta. I dag får fulltidsstudenten som ikke betaler skolepenger 128 887 kroner i studiestøtte hvert år. NSO ønsker å feste studiestøtta til 1,5G, altså grunnbeløpet i folketrygden (G). Grunnbeløpet justeres etter prisveksten i samfunnet. Studiestøtta justeres derimot ikke slik, men heller på stortingets initiativ. En festing av studiestøtta i grunnbeløpet i folketrygda ville nå gitt studenter cirka 40 000 kr mer i studiestøtte, og sikrer at studentene hvert år får oppjustert støtta.

- Ferske tall fra SSB viser at mat og drikke er blitt 12,1 prosent dyrere det siste året. Tall fra NSO viser at studenten går om lag 5,5 tusen i måneden i minus hvis de utelukkende lever på studiestøtta.
- Regjeringen vil hverken feste studiestøtta til G eller øke den. På grunn av den ekstraordinære prisveksten i samfunnet foreslår de en justering av basislånet med 3600 kroner. Det utgjør om lag 328 kroner ekstra per student i måneden. I fjorårets budsjett forelå det hverken økning eller justering av studenters kjøpekraft.

Studentvelferd

Regjeringen kutter i studentvelferd og tilskudd til velferdsarbeid med 24,5 millioner kroner. De lover dermed mindre enn den forrige regjeringen. Posten dekker velferdsarbeidet til studentsamskipnadene, som helsetilbud og tilskudd til studentorganisasjoner, og tilskudd til landsomfattende interesseorganisasjoner for studenter.

- Regjeringen vil kutte 24,5 millioner til studentvelferd, og dermed med 23,5 prosent.
- Kuttet råker studentsamskipnadene og landsdekkende studentorganisasjoner.

Forslag til statsbudsjett 2023

+ Et overslag eller forslag for statens inntekter og utgifter det kommende året.
+ Regjeringen, bestående av Arbeiderpartiet og Senterpartiet la frem forslaget torsdag.

Hva skjer nå?

+ Regjeringen trenger flertall i stortinget for å vedta statsbudsjettet. Nå går de i forhandlinger med SV for å sikre flertall for budsjettet. I denne sammenheng lager også de andre partiene på stortinget såkalte alternative budsjetter. Den anslås at forhandlingene er ferdig i løpet av november måned.

Kilde: Store norske leksikon og regjeringen.no

Lapper på UiO?

Hvordan står det til med varslingssystemet på UiO? Tja, ifølge plakater som er hengt opp rundt omkring på campus. «ADVARSEL! Ikke bruk UiOs varslingssystem - de bare straffer deg! Og hvis du lurer - ingen her bryr seg katten om hvordan du har det», lyder de. Som følge har studentutvalget ved Samfunnsvitenskapelig fakultet (SVSU) gått i dialog med fakultetsledelsen på SV. – Vi har og tatt kontakt med de andre studentutvalgene på UiO for å se om dette er noe vi ønsker å se nærmere på sammen, sier leder av SVSU Hugin Dyre Jacobsen til Universitas. Jacobsen sier de vil ta saken på alvor, og at de vil arbeide med den fremover. – Likevel er det viktig å huske på at varslingssystem til UiO er den beste kanalen for å ta opp kritikkverdige forhold på universitetet, og at vi ikke tidligere har fått bekymringer om at opplysningene har blitt brukt feilaktig, sier Jacobsen. Han oppfordrer studenter til å ta kontakt med studentutvalget på sine fakulteter eller studentombud hvis de har saker de likevel ikke ønsker å ta opp i varslingssystemet. *SEJH*

STATSBUDSJETT 2023

-Et tapsbudsjett

Stemningen er lunken etter at forslaget til statsbudsjettet ble lagt frem. NSO fortsetter nå kampen om økt studiestøtte.

Studentcash

tekst Vilhelm Ofstad Bjørgul og Saga Eline Jonsson Hoff
foto Synne Folstad Moen

– Studentøkonomien er sårbar fra før av. Vi vet at studentene ikke får endene til å møtes dersom de kun lever på studiestøtten.

Det sier leder av Norsk studentorganisasjon (NSO) til Universitas etter fremleggelsen av regjeringens forslag til statsbudsjett.

I år som i fjor fikk ikke NSO det slik de ville, nemlig en festet økning av studiestøtta. Regjeringen besluttet imidlertid å justere studiestøtta, slik at den treffer prisveksten vi ser i samfunnet bedre. Det vil gi hver heltidsstudent 328 kroner mer å rutte med i måneden. Det er ikke nok, ifølge NSO-lederen.

– Når vi ikke ser en økning, betyr det at studentøkonomien fortsatt er på det lave nivået som vi i mange år har sagt at må økes for å ha heltidsstudenter.

Nestleder i NSO Simen Oftedahl stemmer i:

– Så lenge studiestøtta ikke blir knyttet til grunnbeløpet er det opp til stortinget å prisjustere den hvert år. Det betyr at vi hvert år må kjempe for at studentenes kjøpekraft ikke blir dårligere, fortsetter han.

Abid Raja ser rødt

Studentlederne får støtte fra en rekke partier på stortinget, deriblant Venstre. Stortingsrepresentant Abid Raja mener dette på ingen måte er studentenes budsjett.

Raja reagerer på at regjeringen foreslår at utenlandsstudenter må betale skolepenger, og at norske studenter som studerer i utlandet blir kuttet i stipendandelen. Venstrepolitikeren har heller ikke mye til overs for regjeringens prisjustering av studiesøtta.

– De øker ikke studiestøtta utover 300 kroner i måneden. Det er et slag mot studentenes hverdag og økonomi, tordner Raja til Universitas i etterkant av fremleggelsen, og viser til studenters situasjon under pandemien.

– Man kommer ikke med noen ekstraordinære midler for å avhjelpe. Dette er et tapsbudsjett for studentene: både norske og utenlandske studenter, og norske studenter i utlandet.

Regjeringen varslet lenge at dette ville bli et stramt budsjett. Raja noterer seg derimot at det er et «gedigent» budsjett, og at regjeringen har prioritert å bruke penger på å blant annet reversere former.

Da venstre satt i regjering før Ap og Sp kom til makta, økte de studiestøtta fra 10 til 11 måneder. Samtidig rapporterer studenter stadig om stramme kår, og NSO anslår at den gjengse student går over 5000 kroner i minus i måneden, om de lever utelukkende på støtta.

– Mange studenter vil tenke: det var fint, men jeg havner fremdeles under fattigdomsgrensen. Hva tenker du om det?

– Man må måles mot valgløftene. Vi gikk til valg på 11 måneders studiestøtte, og det gjennomførte vi. Regjeringspartiene gikk til valg på å styrke studentenes kjøpekraft, men det gjør de ikke.

SV lover å kjempe

Uken før statsbudsjettet ble lagt frem, forsikret SV overfor Universitas at de vil kjempe for studentene når de skal forhandle med regjeringen om statsbudsjettet. NSO-ledere Godal Dam ser nå til SV, og håper de kan tale deres saker i forhandling.

Raja rescue?: Stortingsrepresentant Abid Raja (V) mener studentene taper i statsbudsjettet.

Huffer seg: Leder av Norsk studentorganisasjon (NSO) Maika Maria Godal Dam har ikke mye til overs for budsjettforslaget.

Etter fremleggelsen av budsjettet, sier stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes (SV) at de kommer til å slå et slag for studentene.

– Situasjonen norske studenter står i nå, gjør at de virkelig merker de økte prisene. Det er klart vi må gjøre noe for studenters økonomi hvis målet er lik rett til utdanning, sier Fylkesnes.

– Hvilke punkter vil dere prioritere i forhandlingene med tanke på studentene?

– Det kan jeg foreløpig ikke si. Nå skal vi se hva regjeringen har kommet med. Det er jo spesielt de tingene som handler om fordeling som vi ser på, og hvilken gruppe som rammes hardest av økte priser.

SV ønsker å knytte studiestøtta til 2G, i motsetning til NSOs krav om 1,5 G. G står for grunnbeløpet i folketrygda. På spørsmål om hvordan de skal få til det, svarer Fylkesnes at det er viktig å signalisere at SV ser studentene og deres situasjon. Han understreker at det ennå ikke er landet hva som blir siktemålet for de ulike sakene i forhandlingene.

– Kan dere love studentene noe som helst i forhandlingene som kommer?

– Vi lover å kjempe på, sier Fylkesnes.

Regjeringen svarer

Statssekretær i kunnskapsdepartementet Oddmund Løkensgard Hoel mener imidlertid regjeringen leverer et godt budsjettforslag.

– Du sier at dere justerer studiestøtta etter konsumprisindeksen, men det er andre ting som blir dyrere, som leiekostnader, og det går jo ikke på konsumprisindeksen?

– Det viktigste i studentøkonomien er husleie. Nå har vi hevet kostnadsrammen for studentboliger, og vi har alt i dag fått melding om at prosjekter som har ligget på is i flere år blir realisert.

Å få fart på byggingen av studentboliger anser han som noe av det viktigste for å få fart på studentøkonomien. Statssekretær Hoel understreker at statsbudsjettet er stramt som følge av dagens økonomiske situasjon.

– Vi endrer også tidspunkt for å beregne prisvekst for neste studieår. Basislånet øker dermed med 3 600 kroner neste år for alle studenter for studieåret 2023–24, sier Hoel og utdyper:

– Det vil si at støtten blir rundt 1500 kroner høyere enn om vi hadde lagt det tidligere anslaget til grunn, slik vi vanligvis gjør. Jeg er glad for at vi på den måten bidrar til at studentene får noe høyere kjøpekraft enn de ville fått uten disse ekstra pengene.

universitas@universitas.no

STATSBUDSJETT 2023

Regjeringen skifter kurs

Gratisprinsippet skal endres for studenter som kommer fra land utenfor EU/EØS og Sveits, foreslås det i forslaget til statsbudsjett. – Et svik, mener student.

Skuffet: Student Anjara Randrianampiantsoa (23) frykter at forslaget vil stenge dørene for mangfold.

Statsbudsjett

tekst Dagny Mathilde Mohn
foto Hanne Jones Solfjeld

Regjeringen foreslår at studenter som kommer utenfra EØS og Sveits fra og med høsten 2023 skal betale studieavgift. Forslaget, lagt frem av forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe, er blitt kritisert fra flere hold.

I et debattinnlegg i Nettavisen skriver Borten Moe at han håper tiltaket vil gi Norge mer motiverte tredjelandsstudenter og at norske utdanninger har mer å by på enn å være best på pris.

«Norge skal ikke være det internasjonale utdanningssystemets svar på Nille eller Europris» skriver han.

Det stilles allerede krav

– Jeg føler at regjeringen har sviktet oss, dette bidrar til å øke forskjeller, sier student Anjara Randrianampiantsoa til Universitas.

Han kommer fra Madagaskar, og går sitt tredje år på teologi, religion og samfunn på MF vitenskapelige høgskole. Forslaget har ikke tilbakevirkende kraft, og råker dermed ikke ham. Han er imidlertid bekymra på på de kommende studentenes vegne.

– De fleste som kommer, kommer ikke fra de mest ressurssterke landene, dette stenger nesten dørene for dem.

Studenter som kommer til Norge fra land utenfor EØS og Sveits møter allerede flere utfordringer, mener han. De må bevise for den norske stat at de har midler på konto tilsvarende det en norsk student får fra lånekassen hvert år, altså 129 000 kroner. I praksis betyr det at studentene i løpet av et år må ha nesten 130 000 kroner inn og ut av konto. Randrianampiantsoa jobber allerede 50 prosent for å få det til å gå rundt.

– Hvis det kommer en avgift på toppen, blir det helt ulevelige vilkår, fortviler Randrianampiantsoa, som påpeker at utenlandsstudenter i hans situasjon ikke bare bidrar med mangfold, men også skatt.

Anna Handal Hellenes, president i ANSA.

Et regelrett løftebrudd

I Hurdalsplattformen forsikret Ap og Sp at høyere utdanning skal være gratis i Norge for både norske og utenlandske studenter. Flere har kritisert forslaget fordi det strider mot det såkalte gratisprinsippet.

– Først og fremst er jeg skuffa over å se at regjeringen innfører skolepenger for internasjonale studenter. Det bryter med et fundamentalt prinsipp i norsk utdanning om at det skal være gratis, sier leder i Norsk studentorganisasjon Maika Marie Godal Dam.

Hun får støtte av president i ANSA Anna Handal Hellenes. Hun frykter regjeringen nå lukker døra for internasjonalisering, som hun mener er helt avgjørende i dagens samfunn.

De fleste som kommer, kommer ikke fra de mest ressurssterke landene, dette stenger nesten dørene for dem

Anjara Randrianampiantsoa (23), student.

– Kunnskapen er global, og vi er avhengige av innovasjon i Norge for å kunne møte det grønne skiftet og de omveltningene vi snakker om. Da reagerer vi på at man lukker døren til det internasjonale kunnskapssamarbeidet, sier Hellenes til Universitas.

Politisk kommentator i NRK Lars Nehru Sand forteller på telefon til Universitas at det er spesielt at regjeringen roter bort i Hurdalsplattformen så tidlig i regjeringsperioden.

– Det er ikke noe de unnlater å gjøre, men et regelrett løftebrudd. Alle ministrene har fått i oppgave å finne steder det er mulig å kutte, dette har vært utredet tidligere, så nå har Ola Borten Moe sett sitt snitt.

Videre forklarer Nehru Sand at dette sannsynligvis ikke vil få store konsekvenser for Senterpartiets popularitet, da det er et trygt sted å kutte for partiet.

– Man trenger ikke se lenger enn til Gøteborg for å se at det har effekt.

Universiteter og høgskoler er bekymrede

Flere rektorer ved universiteter og høgskoler har uttrykt uenighet med regjeringen.

«Ved innføring av skolepenger for utenlandske studenter utenfor EØS vil studenter og fagmiljø gå glipp av viktige perspektiver, og Oslomet og Norge går glipp av talenter. Det vil særlig gjelde studenter fra det globale sør».

Det Skriver rektor ved Oslomet Christen Krogh i en e-post til Universitas.

Han får støtte av viserektor for utdanning ved Universitetet i Oslo Bjørn Stensaker. Tidligere denne uka sa han at gratis utdanning gjør Norge attraktivt, til Klassekampen.

– Det er også en solidaritetshandling, og vi skal heller ikke kimse av at det tilfører Norge kompetanse.

Utenlandsstudenter utgjør også en stor del av fagmiljøet på noen av de kunstneriske høgskolene i Oslo. Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo (AHO) har en studentmasse som består av 30 prosent utenlandsstudenter. Kunsthøgskolen i Oslo (KHiO) forteller på telefon til Universitas at én av tre studenter i 2021 kom fra et land utenfor Norge. De vektlegger at de er stolte og opptatte av å ha et mangfoldig fagmiljø på høgskolen.

Avviser kritikken

Til tross for massiv motstand, viser regjeringen til at andre land i Norden har samme ordning, og at gratisprinsippet fremdeles står sterkt.

– Det er ikke noe som helst spørsmål rundt å røre gratisprinsippet for norske studenter og andre studenter som er innenfor lånekassa sin ordning, sier statssekretær i kunnskapsdepartementet Oddmund Løkensgard Hoel (Sp) til Universitas.

Ifølge ham har regjeringen sett på tall fra Sverige og Danmark, som begge har innført studieavgift for tredjelandsstudenter. De har beregnet en nedgang av utenlandsstudenter på cirka 70 prosent. De anslår at 30 prosent av de i studentgruppa blir igjen, opplyser Hoel. Forslaget vil anslagsvis frigjøre 2600 toårige studieplasser for studenter fra Norge og EØS.

universitas@universitas.no

RAUAND STUDERER STATSVITENSKAP PÅ UIO:

23 år og ordførerkandidat

Rauand Ismail tar stilinspirasjon fra Erna Solberg og vil gjøre parkeringsplassen på Blindern til park. Nå ligger han an til å bli MDGs ordførerkandidat i 2023

Ordførerynding

tekst Amanda Schøyen
foto Charlotte Førde Skomsøy

– Hva jeg tenker om statsbudsjettet… Skal jeg gi deg det ærlige svaret, ikke det flosklete politikersvaret?

Rauand Ismail (23) tar imot oss på kontoret sitt i Oslo Rådhus, hvor han har holdt til siden han ble bystyrerepresentant i 2019. Siden den gang har han blitt valgt inn som vara til Stortinget og nominert til Gullruten. I høst begynte han på bachelorstudiet i statsvitenskap ved Universitetet i Oslo. Noen uker senere ble han foreslått av MDG som ordførerkandidat i 2023. Likevel vil han ikke kalle seg selv ambisiøs.

– Jeg er veldig opptatt av at politikken ikke skal være et sted som bare er for strigla strebere, forklarer han.

– Det som driver meg, er å kjempe for politiske saker. Helt siden jeg var barn har det vært klimasaken, så har det blitt en del andre saker med årene.

Altså studentene er lutfattige! Ikke jeg da.

Rauand Ismail (23), Bystyrerepresentant for MDG

Ung, gammel traver

Det tar på å drive med politikk, forteller Ismail. Som åpent homofil og muslim har han møtt på hat, noe seere fikk se gjennom serien Folkevalgt som gikk på NRK tidligere år, og som førte til Gullrutennominasjonen for årets deltaker.

– Jeg syns jo det er et herk. Folk kan være kjempeslemme på nettet, det er lange dager, og man må ofre mye av fritiden og privatlivet sitt. Men for meg er det et nødvendig onde.

De positive sidene utveier likevel de negative, sier han.

– Jeg kjenner at politikken aldri har vært så viktig som nå om dagen, med krig også i vår del av verden, og frihetskampen som unge kvinner i Iran står i frontlinjen for med livet som innsats. Det er et stort privilegium å få drive med politikk fordi jeg vil, og ikke fordi jeg må. Og å gjøre det i byen min. Det motiverer meg.

Siden nominasjonsforslaget ble offentliggjort, har det også kommet reaksjoner på hans unge alder.

– Jeg tror at de som er kritiske til meg på grunn av alderen min, ikke er klar over at jeg er den av kandidatene vi vet om per nå, som har mest erfaring fra bystyret.

Som ordfører vil han arbeide mer med å løfte de stemmene han opplever at ikke blir hørt nok i samfunnet vårt. Enten det er rusavhengige, unge mennesker med minoritetsbakgrunn eller skeive.

– Det er så mange kamper som gjenstår, og jeg tror ikke ordførerrollen er den eneste måten å kjempe for de på. Men jeg håper jeg kan være en stemme for de folka, så de føler de har en plass innen politikken, da.

Grønn og eplekjekk

Som MDG-politiker har han opplevd at politiske forslag latterliggjøres, som da han i 2021 uttalte til Universitas at parkeringsplassen på Blindern burde gjøres om til park.

– Mange ser nok på oss som litt eplekjekke fordi vi kommer inn fra siden og utfordrer dogmene som har styrt politikken i mange år. Kanskje skiller vi oss til og med fra våre politiske kollegaer i måten vi snakker på og sakene vi engasjerer oss for.

Det innebærer gjerne utilslørte uttalelser om det som rører seg politisk. For eksempel om statsbudsjettet.

– Regjeringen har en ekstremt lang vei å gå for å forstå ringvirkningene av pandemien, men også situasjonen før det. Og altså, studentene er lutfattige! Ikke jeg da, for jeg jobber jo, men jeg synes ikke det er greit at man forventer at studenter skal leve i fattigdom i fem-seks år av livene sine.

– Hvordan unngår man det, mener du?

– Ved å øke studiestøtten! Da jeg møtte på Stortinget i fjor snakket jeg på inn- og utpust om det. Med de pengene vi har brukt på oljeindustrien, kunne vi faktisk økt studiestøtten tilsvarende det studentbevegelsen har krevd i mange år. Regjeringen virker jo helt uinteressert i det, men vi skal fortsette å presse dem på Stortinget.

Studiestøtte til side. Studenters fremste jobb er tross alt å studere. Hvordan ser Ismails drømmeuniversitet ut?

– Et Blindern hvor studentene ikke er lutfattige, hvor de har råd til å drikke øl andre steder enn på U1 (Studentbaren på SV-fakultetet på Blindern, journ.anm.).

Han medgir imidlertid at U1 er «et sted hvor folk har det dritfett».

– Jeg har faktisk blitt med i en SV-forening selv. I DJ-gruppa!

Gull(ruten)gutten: På toppen av en kometkarriere i politikken, ble Ismail i fjor nominert til Gullruten. Han vant dessverre ikke, men han kan kanskje bli ordfører i Oslo.

St. Hallvard vs. Jägermeister

Under perioden han steppet inn som vara for Lan Marie Berg Nguyen på Stortinget, fikk han imidlertid inspirasjon fra uventet hold.

– Jeg la veldig merke til Erna Solbergs antrekk. De var alltid sykt *snatched*. Hun hadde ting på stell, liksom, forteller han.

Om Ismail vinner valget til neste år, vil han kunne bli et moteikon i egen forstand, som den yngste som noen gang har ikledd seg Oslos ordførerkjede.

– Egentlig liker jeg best vernehjelm og refleksvest, som jeg fikk lov til å ha på meg her om dagen, sier han.

– Men jeg vet ikke. Jeg har et sånt smykke hjemme som jeg fikk av en kompis, med Jägermeister-logoen på, som jeg liker å bruke.

Ordførersmykket i Oslo er veldig mye mindre enn i resten av landet. Det er det ikke noen god grunn til siden vi er Norges eneste by

Rauand Ismail (23), Bystyrerepresentant for MDG

– Det hadde vel hvertfall blitt furore om den nye, unge ordføreren byttet ut St. Hallvard med Jägermeister?

– Ja, men fra spøk til alvor, ordførerkjedet i Oslo er veldig mye mindre enn i resten av landet. Og det er det ikke noen god grunn til, siden vi er Norges eneste by.

– Eneste?

– Brannfakkel, brannfakkel!

universitas@universitas.no

UNIVERSITAS
torsdag 13. oktober 2022

DEMONSTRASJONENE I IRAN:

Studenter leder an

Deres jevnaldrende protesterer for frihet og risikerer mye. Selv om norsk-iranske studenter er fortvilte og frustrerte, har de også håp.

Demonstrasjoner i Iran

tekst Ulrik Alver Solli
foto Hanne Jones Solfjeld og Tobias Schildmann Mandt

– Man føler seg litt hjelpeløs.

Det sier jusstudent ved Universitetet i Oslo (UiO) Parnian Amirahmadi (22) til Universitas. Amirahmadi er selv født i Iran og måtte flykte med familien da hun var ni år, etter at faren hennes havnet i unåde hos styresmaktene. Nå følger hun situasjonen i Iran tett fra Norge.

Den siste tiden har landet vært preget av voldsomme protester, og demonstrasjonene som ble utløst etter at Masha Amini døde er nå inne i sin fjerde uke (se faktaboks). Amirahmadi forteller at hun fortsatt har mange familiemedlemmer i Iran. Internettilkoblingen der er ustabil, og hun sier det tidvis er vanskelig å få kontakt med folk.

Amirahmadi beskriver en urolighet, og at det er utfordrende å være fysisk langt unna hendelsene.

– Man har veldig lyst til å gjøre noe, samtidig er det ikke en selv som sitter på den makten. Jeg føler jeg gjør det beste jeg kan for å spre budskapet og hjelpe til, men det er veldig frustrerende å føle at en selv ikke kan gjøre noe.

Samtidig er det ikke kun frustrasjon å spore hos Amirahmadi, for noe har endret seg i Iran. Hun påpeker at tankesettet som driver protestene ikke er noe nytt. Forskjellen nå er troen på at endring faktisk er mulig. Der hvor folk før ble redde, blir de nå sinte. Folk vil ut i gatene, viljen til å demonstrere er stor, og det gir grunnlag for håp.

– Jeg er optimistisk og føler vi faktisk kan få til en endring, sier hun.

Hun understreker hvor viktig hun mener det er at folk i Norge støtter demonstrantene. Samtidig kjenner hun på en irritasjon over norske politikere. De bør gjøre mer for å ta avstand fra det iranske myndigheter gjør, mener jusstudenten. Derfor synes hun det er spesielt gledelig at rektor ved UiO, Svein Stølen, aktivt har fordømt de voldelige politiaksjonene mot iranske studenter.

> **De er så modige, de står der med tomme hender i møte med våpen. Det inspirerer oss.**
>
> **Mahmood Amiry-Moghaddam (51)**, talsperson i Iran Human Rights.

– Det gjør meg stolt over å være student ved UiO, sier Amirahmadi.

Optimistisk: Jusstudent ved UiO, Parnian Amirahmadi (22), understreker viktigheten av å støtte opp under det som nå skjer i Iran.

Protesterer på tross av risiko

– Studenter og universitetene har alltid vært sentrale i kampen for grunnleggende rettigheter.

Det sier Mahmood Amiry-Moghaddam (51). Han er talsperson for Iran Human Rights, en organisasjon med fokus på menneskerettighetsbrudd i Iran som han selv startet for rundt 15 år siden. De følger nøye med på hva som skjer under protestene, og rapporterer blant annet om antall døde. Amiry-Moghaddam, som er professor ved medisinsk fakultet ved Universitetet i Oslo, utdyper universitetenes rolle i protestene overfor Universitas.

– Vi har nå sett protester ved nesten alle universiteter i landet. Det de protesterer mot er et undertrykkende regime som har fratatt folket i Iran deres mest grunnleggende rettigheter.

Han påpeker at universitetene i Iran ikke er frie, og at ledelsen er ansatt av myndighetene. På tross av dette ser man at det tas i bruk sivil ulydighet hver dag, noe som ofte ikke er helt risikofritt.

Lar seg ikke lenger skremme

Risikoen protestene innebærer, så man ved Sharif University of Technology natt til den tredje oktober. I løpet av natta var det kraftige sammenstøt mellom studenter og sikkerhetsstyrker på campus. For mange studenter har det vært utrygt å gå utenfor universitetsområde.

– Ved Sharif-universitetet var hele universitetsområdet omringet, de som prøvde å komme seg ut ble arrestert, slått og tatt med. Det var en god del studenter som ikke dro til hyblene i studentbyene fordi disse var omringet, sier Amiry-Moghaddam.

Han sier det iranske regimet er et regime som drives ved hjelp av frykt. De er avhengige av at folk frykter dem for å kunne beholde makten. Nå er noe derimot i ferd med å endres, mener han.

Folk lar seg ikke skremme lenger, dette på tross av at regimet tidvis har gått brutalt til verks i møte med demonstrantene. Siden demonstrasjonene brøt ut har det ifølge Iran Human Rights blitt drept over 200 personer, i tillegg har veldig mange blitt arrestert og fysisk mishandlet.

Vil være anonym: – Noen redde, men stort sett engasjerte, forteller stude

– Allikevel bli protestene større og større. Vi ser at barrieren av frykt er på vei bort. Og det er dårlig nytt for myndighetene, påpeker professoren.

> **Jeg er oppvokst med å høre folk drømme om et fritt liv.**
>
> **Anonym student (22)**

– Vil bare leve fritt

At noe ved iranernes forhold til regimet er i ferd med å endre seg, påpeker også en kvinnelig norsk-iransk student til Universitas. Studenten sier hun ønsker å være anonym i frykt for konsekvenser ved kommende innreise i Iran.

Hun sier tankesettet bak protestene ikke er noe nytt: kvinner i Iran har kjempet for rettighetene sine lenge. Forskjellen nå er protestene har gått lenger enn tidligere.

– Det er den yngre generasjonen som leder an og deltar, de har et annerledes fokus, sier studenten (22).

– De ønsker bare retten til å leve fritt. Jeg er oppvokst med å høre folk drømme om et fritt liv.

På spørsmål om hun tror mange norsk-iranere nå kjenner på frykt, svarer hun at hennes inntrykk er at folk er gjennomgående

protestene

nten (22) om norsk-iranere i Norge.

mer engasjert nå enn tidligere.

– Mange er veldig engasjerte og prater mer om det enn tidligere. Noen prater helst ikke om situasjonen i det hele tatt, og noen få er redde for at meldinger, telefonsamtaler og lignende blir avlyttet. Men dette er et fåtall, de fleste er mer engasjert enn tidligere.

Hun føler i likhet med Parnian Amirahmadi også på følelse av avmakt. Hun har et sterkt ønske om å bidra, og tror også mange andre norsk-iranere føler det på samme måte.

– Det inspirerer oss

Viktigheten av at folk i utlandet følger med og bryr seg er noe Amiry-Moghaddam ønsker å understreke.

– På tross av at det som skjer i Iran kan føles ut som om det er langt unna Norge, er ikke det folk i utlandet gjør uten betydning, sier han.

Amiry-Moghaddam mener myndighetene slår hardere ned når ingen følger med, og fortsetter:

– Myndighetene forsøker å få folk til å tie. Det å støtte dem gir dem håp og beskyttelse.

– Støtte og solidaritet i alle former teller.

Videre forteller han engasjert hvor modige protestantene er, men understreker at maktforholdet er skjevt.

– Jenter som tar av seg hodeplagg risikerer mye. Men de bedriver masse sivil ulydighet, på tross av risikoen det medfører.

– De er så modige. De står der med tomme hender i møte med våpen. Det inspirerer oss.

universitas@universitas.no

Demonstrasjoner i Iran

+ Det har de siste ukene vært en rekke protester som følge av at Masha Amini (22) døde etter at hun ble arrestert i Iran. Hun skal ha blitt pågrepet av moralpolitiet for å bryte de strenge påkledningsreglene som gjelder for kvinner.

+ Demonstrantene ønsker slutt på vold og diskriminering av kvinner og obligatorisk bruk av hijab.

+ Protestene er nå inne i sin fjerde uke med demonstrasjoner. Det har vært sammenstøt over hele landet.

+ Natt til 3. oktober var det kraftige sammenstøt mellom studenter og sikkerhetsstyrker på campuset til Sharif University of Technology i hovedstaden Teheran.

+ Siden demonstrasjonene brøt ut har over 200 personer blitt drept. I tillegg har mange blitt arrestert og fysisk mishandlet.

Kilder: nrk.no og Iran Human Rights

Tilbudsguiden

AVIS

Dagsavisen

Grubbegata 6
Oslo

dagsavisen@kundesenter.com
www.dagsavisen.no
Tlf: 22 99 80 50

50 % studentrabatt på Dagsavisen

MORGENBLADET

50 % studentrabatt på Morgenbladet

Bestill her:
www.morgenbladet.no/student

Kontakt oss:
abo@morgenbladet.no
23 36 05 00

www.morgenbladet.no

EVENT.

DJ BOOKING NORGE AS
123LYD.NO

DJ Booking Norge AS
Hasleveien 28A
0571 Oslo

djb@djb.no
Tlf: 90 53 29 29
DJ og artister: www.djb.no
Lyd og lys: www.123lyd.no

10% studentrabatt på leie av lyd- og lysprodukter fra 123lyd.no

DJ til ditt studentparty/samling fra djb.no

Spesialsydde løsninger som passer ditt budsjett.

FRISØR

HAB
HAIR AKER BRYGGE

Dyktige frisører med lidenskap for faget

- 20% studentrabatt på klipp, farge, foliestriper.
- 10% studentrabatt på Balayage, Foilayage, keratinbehandling

hairakerbrygge.no/studentrabatt
Tlf 22 83 07 24

TEATER

Er du Yngda?

KULTUR

Victoria
NASJONAL JAZZSCENE
10 ÅR I EGET HUS

Opplev verdens beste samtidsjazz på Victoria, en ombygget kino i Oslo sentrum.

Vi har rimelige sesongkort for studenter som også gir rabatt i Baren. Vår serie Uhørt! på onsdager har gratis inngang.

nasjonaljazzscene.no
Karl Johans gate 35

KINO

GYNEKOLOG

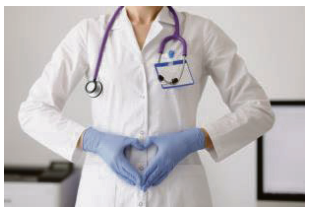

Majorstua kvinneklinikk

Gynekologisk undersøkelse og celleprøve
Studentpris kr. 950,-

Gynekolog sentralt på Majorstuen. Du får raskt time hos gynekolog, og du trenger ikke henvisning. Enkel timebestilling på nett og ingen ekstra gebyr for timer på kveld og i helger.

Velkommen til en hyggelig og profesjonell time.

Bestill time på majorstuakvinneklinikk.no

FORRENING

finans FORBUNDET

Ønsker du å jobbe innen finans eller teknologi?

Bli studentmedlem i Finansforbundet for kun 250 kr i året. Som studentmedlem får du du blant annet gratis studentforsikring, tilgang til fagbøker og gode rabattavtaler.

Les mer og meld deg inn ved å skanne QR koden

TILBUDSGUIDEN

FOR

STUDENTER

I

OSLO

UNIVERSITAS
torsdag 13. oktober 2022

DATATILSYNET LUKKET UIO-SAK:

Stortingsrepresentant stusser

Ressurskrevende: Av over 2000 avviksmeldinger i fjor ble bare snaue 250 behandlet videre hos Datatilsynet.

Cybersikkerhet

tekst Vilhelm Ofstad Bjørgul
foto Charlotte Førde Skomsøy og Tobias Schildmann Mandt

– For tre uker siden skrev Universitas om personopplysninger til forfulgte forskere ved UiO som lå åpent tilgjengelig på nett i over ett år. Forskerne er i Norge gjennom det internasjonale nettverket Scholars at Risk, som generelt er begrenset til forskere som står overfor trusler om vold, tortur, fengsling på feilaktig grunnlag eller forfølgelse i sine hjemland.

«Nadia», en av de berørte forskerne som Universitas omtalte i saken, frykter at informasjon om forskerstillingen hennes i Norge kan bli brukt mot henne og føre til fengsling på feilaktig grunnlag i hjemlandet.

Datatilsynet konkluderer med at det ikke var et alvorlig brudd på personopplysningssikkerheten (GDPR), også kalt avvik, og har lukket saken.

Tøffe prioriteringer

– Vi får over 2000 avviksmeldinger i året, og vi er til sammen 60 ansatte. Så vi har ikke kapasitet til å nærmere saksbehandle hvert eneste avvik.

Det forklarer seksjonssjef ved Datatilsynet Camilla Nervik på telefon til Universitas. I fjor behandlet de omtrent 250 av de 2000 innmeldte avvikene.

Ifølge Nervik er det ofte tre vurderinger som avgjør om de går videre i en sak eller avslutter den: om feilen har ført til alvorlige personvernkonsekvenser, om feilen hos organisasjonen er rettet opp, eller om berørte parter er informert.

Dersom Datatilsynet skal pålegge UiO eller andre et gebyr, er en eventuelt avskrekkende effekt viktigst i vurderingen, forklarer Nervik og viser til personopplysningsregelverket.

– Fordi vi ikke har kapasitet til å gjøre absolutt alt må vi plukke ut de sakene hvor det vi gjør kan ha en funksjon, sier Nervik og forklarer:

– Hvis vi gir overtredelsesgebyr for eksempel, så er den preventive samfunnseffekten et av de viktigste vilkårene i personvernregelverket for slike vedtak.

En rekke andre universiteter og høyskoler i Norge er del av Scholars at Risk-programmet. Følgelig vil også de behandle lignende sensitive personopplysninger. På spørsmål om Datatilsynet har tatt dette med i sin vurdering svarer Nervik følgende:

– Vi har behandlet denne saken slik vi normalt gjør. Det vil si at vi har sett på avviksmeldingen og informasjonen i den som tilsier at dette er en sak som er håndtert på en tilfredsstillende måte.

Kan endres ved klage

Nervik er fast bestemt på at de har gjort sitt i denne saken, og at det er lite de kan gjøre for å endre på situasjonen i dette tilfellet.

– Ja, noen andre kunne ha lært av det, det er Datatilsynet også enig i. Men her er det en svikt i rutinene. Det skulle ikke ha skjedd og alle er klar over det.

Datatilsynet kunne gjort andre vurderinger dersom det kom en klage fra en berørt part med andre perspektiver enn universitetet. UiO er derimot ikke pliktig til å informere om muligheten for å klage på Datatilsynets vedtak, og gjør heller ikke det i sitt brev til de berørte forskerne.

Innrømmer usikre momenter

Nettsiden med personopplysningene til SAR-forskerne ble besøkt av flere titalls utenlandske IP-adresser. Nervik refererer til Universitas' tidligere omtale av saken og medgir at det medfører usikkerhetsmomenter.

– IP-adresser sier jo ikke noe mer enn hvor datamaskinen er registret at den har stått. Det er ikke nødvendigvis et troverdig bilde. Så vi ser også at det er elementer her som er usikkert.

Etter å ha lest Universitas' sak, har Nervik forståelse for at det er alvorlig for dem det gjelder.

– Hvis ikke det generelle systemet er godt nok egnet til å ivareta risikoen, så må man vurdere om man må ha noen spesielle tiltak for personer i særskilte grupper.

– Det er mulig universitetet har erfart dette gjennom denne konkrete saken.

Regjering til veggs

Stortingsrepresentant for Venstre Alfred Bjørlo mener saken er alvorlig. Til Datatilsynets beslutning om å lukke saken, sier Bjørlo følgende:

– Jeg stusser på den beslutningen. Nettopp fordi dette ikke er en vanlig personvernsak. Det handler om personvernet til folk vi vet det finnes et trusselbilde rundt.

Bjørlo sier det er bra at UiO har ryddet opp. Likevel påpeker han at det også er andre utdanningsinstitusjoner som bruker ordningen. Derfor vil Bjørlo stille skriftlig spørsmål til regjeringen denne uken om de har kontroll på at personvernrutinene er ivaretatt hos andre som bruker Scholars at Risk-ordningen.

– Vi må være sikre på at ordningen er trygg uansett hvilken institusjon forskerne kommer til i Norge.

– Man kan jo spekulere i om Datatilsynet ikke er så harde i klypa fordi de er avhengige av at organisasjoner selv melder inn brudd på personopplysningssikkerheten.

– *Trenger Datatilsynet andre verktøy?*

– Det kan godt tenkes at de gjør det. Men vi ønsker tross alt å ha en kultur der institusjoner som oppdager brudd sier ifra om det. Så jeg holder en dør åpen for at det er en del av vurderingen som er gjort her, sier Bjørlo og fortsetter:

– Samtidig mener jeg at det er skjerpende at det er snakk om Scholars at Risk og at man her bør være hundre prosent sikker på at du har gode rutiner på forhånd, når du vet at det står mye på spill for de det gjelder.

– *Mener du da at den åpenhetskulturen veier tyngst?*

– Generelt er åpenhet bra, men vi kan ikke ha en kultur der det er fritt frem å ikke har rutiner på plass, og så får du tilgivelse i ettertid uansett.

universitas@universitas.no

Etterlyser lærersatsing

Skeptisk: Goldman er usikker på en framtid som lærer. Streiken hjalp ikke på tvilen.

Oscar Henrik Partapuoli Goldman er snart ferdig utdannet lærer, men ser etter andre veier inn i utdanningssektoren. – Det frister ikke.

Lærerutdanning

tekst Magnus Grundstad
foto Hanne Jones Solfjeld

– Det er ikke fristende å gå inn i et yrke med så mange misfornøyde kollegaer.

Det sier Oscar Henrik Partapuoli Goldman (23). Han er lærerstudent på Oslomet og går siste året av utdanningen sin. Snart kan han undervise elever fra femte til tiende klasse. Men Goldman har blitt usikker på om læreryrket er veien å gå.

– Det er flere lærere som kan fortelle at de er lei. De snakker om en tøff hverdag, der mange føler seg utmattet og noen ender opp med sykmelding.

Lærere som ikke er lærere

Goldman vurderer en bachelor i IT når han til våren er ferdig med masteren i grunnskolelærerutdanningen. Bachelorene i IT ønsker han å bruke sammen med kompetansen han får fra masterutdanningen til en jobb som kan kombinere disse. Han trekker blant annet frem behovet for digitale hjelpemidler i skolen, der en slik kompetanse trengs. Goldman ønsker med andre ord å fortsette i utdanningssektoren. Bare ikke nødvendigvis som lærer.

Han er ikke alene. Tall fra SSB viser at 1 av 3 med lærerutdanning ikke underviser. Av disse jobber 1 av 5 med lærerutdanning andre steder enn i utdanningssektoren. Det tilsvarer 40 000 sysselsatte som ikke jobber som lærere eller som ikke har noe med utdanning å gjøre. Mange av disse er å finne i helse- og sosialfag. I overkant av 10 prosent av dem med skolerettet lærerutdanning jobber i skolesektoren eller andre steder der utdanningen har relevans. Det er denne kategorien Goldman ser for seg å ende i.

Vi kan ikke forvente at læreren skal være psykolog, sykepleier, spesialpedagog, barneoppdrager og lærer

Lars Strande Syrrist, leder av Pedagogstudentene

Lønn og miljøterapeuter

Mange lærere har uttrykt sin frustrasjon i den nylig avlyste streiken. I forrige utgave av Universitas ytret noen lærerstudenter skuffelsen etter streikens slutt. For Goldman ble slutten symboltung:

– Det tydeliggjør hvordan tingenes tilstand for lærere er, og streikens slutt blir stående som et bevis på hvilken status vi har; at vi selv i en langvarig streik ikke blir hørt.

– Jeg synes det er interessant og gøy å jobbe med barn og unge. Men en hverdag der mange ser seg nødt til å jobbe godt over de 42 timene som forventes av oss, og der det er vanskelig å helt legge fra seg jobben når man er ferdig for dagen, virker ikke fristende.

Goldman mener mange i dagens samfunn oppfatter lærerne som klagete: at lærerne ikke har noe å syte over, når de har god lønn og lang ferie. Han tror en del av nøkkelen for å bedre lærernes hverdag handler om anseelse.

– Målet sies jo å være at vi skal anses som like viktige som for eksempel leger. Der er Finland et eksempel til etterfølge.

– *Hva skal til for at du skal bli helt sikker på å gå inn i læreryrket?*

– Det streiken har pekt på, er viktig. Vi trenger flere miljøterapeuter slik at læreren kan fokusere mer på undervisningen.

Han trekker også frem lønningen.

– Jeg har en mastergrad til våren, og vet at vi som gruppe tjener mindre enn andre som har mastergrad. Det er synd når arbeidspresset er så stort.

Goldman er usikker på hva mer som kan gjøres på samfunnsnivå, og erkjenner at det ikke finnes noen enkle løsninger på sammensatte utfordringer, men at man må begynne et sted.

– Bruk penger på utdanning

Goldman får støtte fra leder i Pedagogstudentene Lars Strande Syrrist (29). Han mener utdanningen ikke forbereder studentene godt nok for yrket, og tror mange dermed velger andre yrkesveier.

Han viser til tall fra Utdanningsforbundet som viser at 50 prosent av dem som valgte andre yrkesretninger etter utdanningen, sier at de ikke var forberedte på hverdagen som lærer. Andre nevner dårlig lønn som årsak.

Strande Syrrist tror en bedre og mer relevant utdanning ville fått flere til å jobbe som lærere. Han etterlyser mer penger på bordet. I dag mener han at lærerutdanningene er underfinansiert.

– Vi må på den ene siden styrke utdanningen. På den andre siden må vi gjøre arbeidsplassen til lærerne bedre. Støttesystemet rundt må styrkes; vi trenger for eksempel flere miljøterapeuter. Vi kan ikke forvente at læreren skal være psykolog, sykepleier, spesialpedagog, barneoppdrager og lærer.

Lærerne må med andre ord få tid og rom til å kunne utføre god undervisning. I tillegg må lønna styrkes. Streiken har ifølge ham vist at behovet for økt lønn er noe de fleste kjenner på.

– Etter streiken har mange lærere meldt sin avgang, og det bør være tegn nok i seg selv. Vi har faktisk ikke lærermangel i landet, vi har nok av folk med lærerutdanning. Vi må gjøre det attraktivt å velge yrket,

Han sier at rekordlave søkertall og rekordsettende streik bør åpne enhver politikers øyne, og at samfunnet trenger en storsatsning på læreryrket.

– Det er til syvende og sist elevene det går utover, igjen.

universitas@universitas.no

20 prosent dyrere SiO-kaffe

Universitas erfarer: Tikronerskaffen er historie, og vi går inn i tyngre tider for kaffetørste og blakke studenter. Prisen for påfyll i opptil flere av SiO sine kantiner og kaféer ved Universitetet i Oslo (UiO) har økt med hele 20 prosent over helgen og koster nå 12 kroner. Å følge fem om dagen-rådet på kaffefronten i løpet av en uke blir dermed cirka en hel studentpils dyrere. Selv om statsbudsjettet anno 2023 ikke kunne by på økt stipend og lån, trenger altså ikke studenter å bekymre seg for mangel på endringer i lommeboka!

ÅSH

UNIVERSITAS
torsdag 13. oktober 2022

UTENRIKS

utenriksredaktør: **Elisabeth Berg Ødegaard**
royashahibzadeh@gmail.com 481 01 254

YTRE HØYRE STØRST ETTER DET ITALIENSKE VALGET:

Gjør fascismen co

Valgvinner: Fratelli d'Italia (Italias Brødre) prydet flaggene under partiets leder, Giorgia Meloni, sin forsamling i forkant av valget.

25. september ble et parti med røtter i nyfascismen det største partiet i Italia. Dette bekymrer den italienske studenten Giuseppe Lipari.

Valget i Italia

Tekst Alida de Lange D'Agostino, Magnus Grundstad og Axel H. Segelcke
Foto Sofie Kristine Flydal

– Det hadde vært en skandale om noen i min vennegruppe hadde stemt på Berlusconi. Se for deg om de hadde stemt på Meloni, sier Giuseppe Lipari (24).

Han er fra Palermo i Sicilia, og skal snart begynne på en doktorgrad i statsvitenskap i Firenze. Personlig stemte han på den grønne venstrealliansen (Verdi Sinistra). At Giorgia Meloni gikk av med valgseieren, mener han er skuffende, men ikke overraskende.

Meloni er leder av partiet Fratelli d'Italia (Italias brødre), som er kjent for å ha nyfascistiske røtter. Partiet er det ytterste partiet til høyre i det italienske politiske landskapet. Den 45 år gammel arbeiderklassekvinnen har bygget partiet opp fra 4,4 prosent oppslutning ved forrige valg i 2018, til dagens høyder med 26,2 prosent. Partiets verdigrunnlag er bygget på fedrelandet, familien og kirken.

Lei av vage agendaer

Men hvordan kom et parti med røtter i fascismen til makten? Italia har vært gjennom et tiår med mye politisk ustabilitet. Finans- og eurokrisen holdt på å ruinere den italienske økonomien på starten av 2010-tallet.

Fra de politiske krisene har det vært syv ulike regjeringskonstellasjoner. Den seneste konstellasjonen var med den tidligere europeiske sentralbanksjefen, Mario Draghi, i spissen.

Han ledet en storkoalisjon med de fleste etablerte partiene i den italienske storpolitikken. Koalisjonen nådde smerteterskelen da de ikke ble enige om hvordan de skulle håndtere prisøkningen i samfunnet og krigen i Ukraina.

Uenighet om en økonomisk redningspakke til husholdningene og bedriftene ble spikeren i kista. Femstjernersbevegelsen og Lega trakk sin støtte, og Mario Draghi valgte å søke om avskjed. Dermed ble det utlyst nyvalg, og jakten på en ny regjering startet.

– Italienerne er lei av koalisjonsregjeringer uten en tydelig politisk agenda, det har bare skapt kaos. De vil stemme på partier og allianser som kan identifiseres. Folk flest vil ha venstrepolitikk eller høyrepolitikk, ikke begge deler, sier Lipari.

Giorgia Meloni kommer ikke til å bli et feministsymbol

Giuseppe Lipari (24), statsvitenskapsstudent

Han tror mange kan ha stemt på det ytre-høyre-partiet Fratelli d'Italia som en protest mot et tiår med koalisjonsregjeringer.

– Andre har nok stemt på dem fordi de digger Meloni. Hun er dyktig og ekstremt godt forberedt i debatter. Dermed fremstår hun

omeback i Italia?

DET ITALIENSKE VALGET

+ Valget fant sted søndag 25. september.
+ En ny valglov som ble vedtatt i 2020 gir koalisjonen med mer enn 40 prosent av stemmene flertall i nasjonalforsamlingen.
+ Høyrekoalisjonen (FdI, Lega, FI): 44 prosent.
+ Venstrekoalisjonen (PD, Verdi/ Sinistra, Piú Europa): 26 prosent.
+ Femstjernersbevegelsen: 15,4 prosent.
+ Sentrumsalliansen(Azione/ IV): 7,7 prosent.

DE VIKTIGSTE POLITISKE PARTIENE

+ Fratelli D'Italia (Italias Brødre): Valgvinneren fra ytre høyre. Ledet av Giorgia Meloni.
+ Forza Italia: Parti på høyresiden. Ledet av tidligere statsminister Silvio Berlusconi.
+ Lega (Ligaen): Høyrepopulistisk parti. Står meget sterkt i nord, blant annet på grunn av tidligere ønske om separatisme. Ledet av Matteo Salvini.
+ Femstjernersbevegelsen: Et populistisk parti. Ledet av tidligere statsminister Giuseppe Conte.
+ Partito Democratico: Sosialdemokratisk parti. Det ledende partiet på venstresiden. Venstresidekoalisjonen ledet av Enrico Letta.

som en stabil leder av høyresiden. At partiet vokser, gjør det også mer attraktivt å stemme på dem.

Han nevner at en annen grunn til at partiet hennes har kommet til makten, kan være valglovsendringen som trådte i kraft i 2020. Den går ut på at et parti eller en koalisjon (som er klar før valgdagen) får flertallet i nasjonalforsamlingen hvis partiet eller koalisjonen får over 40 prosent av stemmene. Målet med valglovsendringen er mer politisk stabilitet.

Bånd til Putin

Med flertall i nasjonalforsamlingen, ligger høyrekoalisjonen an til å innta regjeringskontorene. Mange unge italienere sier de er redde for hva høyrekoalisjonen vil gjøre med Italias deltakelse i internasjonalt samarbeid.

Denne bekymringen har Meloni fått med seg. Hun brukte nemlig store deler av valgkampen på å forsikre velgerne og bedriftene om at EU-medlemskap ligger fast i hennes regjeringsalternativ, selv om alle tre partier i høyrekoalisjonen har uttrykt tydelig EU-skepsis ved flere tidligere anledninger.

Meloni har også sagt at det transatlantiske samarbeidet gjennom NATO er viktig for koalisjonen. Begge uttalelsene oppleves som en helomvending fra tidligere politikk. Blant annet på grunn av hennes samarbeidspartnere Berlusconi og Salvini, som tidligere har hatt tette bånd til Russlands president Vladimir Putin.

Falsk feminisme

Giorgia Meloni blir Italias første kvinnelige statsminister, men Lipari er ikke alene om å mene at det er et falskt fremskritt. Han mener hun utelukkende har kommet opp og frem fordi hun er dyktig, ikke fordi hun vil kjempe for kvinners rettigheter.

– Giorgia Meloni kommer ikke til å bli et feministsymbol. En person som er mot abort, mot migranters rettigheter og mot sosial likhet, kommer ikke til å være til hjelp for kvinnebevegelsen.

Lipari peker på at Storbritannia tidligere har hatt to kvinnelige statsministre, som han mener ikke gjorde noe for å forbedre kvinners posisjon i samfunnet. I dag opplever han at retten til abort ikke fungerer i praksis, fordi den ikke blir håndhevet.

– Abort er lovlig i Italia, men som lege har du rett til å avstå fra å hjelpe noen, for eksempel på grunn av tro. I fem regioner gjelder dette over 80 prosent av legene, sier han og legger til:

– Noen sykehus tillater at prester kommer inn for å snakke med dem som skal ta abort. Det finnes også apoteker som har nektet å selge P-piller og angrepiller til kunder.

Han tror det er mer sannsynlig at den nye regjeringen kommer til å la være å håndhevede retten til abort, heller enn å endre på loven med det første.

Frykter begrenset deltakelse

Ungdom og unge voksne i Italia tyr oftest til demonstrasjoner og aktivisme for å bli hørt. Men årets valg ga dem en ny mulighet. Det var nemlig første gang personer mellom 18 og 24 hadde full stemmerett. Tidligere kunne disse kun avgi stemme til Italias Deputertkammer (underhuset), og ikke Senatet. Likevel tror Lipari at flere studenter kan ha blitt hindret i å delta i årets valg.

Italienerne er lei av koalisjons-regjeringer uten en tydelig politisk agenda, det har bare skapt kaos

Giuseppe Lipari (24), statsvitenskapsstudent

– Studenter som studerer i en annen region enn der de kommer fra i Italia, er nødt til å reise til sin hjemregion der de er registrert for å avgi sin stemme fysisk. Studenter som er på utveksling i andre land, kan stemme fra utlandet. Dette er selvmotsigende.

Ved å endre folkeregistrert adresse til den byen du studerer i, kan man som student miste noen velferdsfordeler man får gjennom universitetene. Som for eksempel stipend.

– Det er heller ikke alle som har tid eller råd til å reise hjem for å stemme, spesielt de som er mindre privilegerte, og som har en tendens til å stemme mer til venstre. Men det burde være lavterskel å delta i valget uansett.

Avfeier studentene

Denne sommeren har vært preget av skogbrann, flom og mye tørke i Italia. To dager før valget, tok flere unge i bevegelsen Fridays For Future til gatene for å demonstrere mot klimaendringene. Lipari tror at klima er noe av det studentene bekymrer seg mest for, spesielt fordi klimaskepsis ofte forbindes med høyrepopulisme.

Til spørsmål om studenter i Italia lener seg mest mot venstre eller høyre, svarer Lipari at unge i Italia er mer progressive enn resten av befolkningen, men kan være litt polariserte likevel. Han tror mange enten er veldig til venstre eller til høyre.

– Mange unge avstår også fra å stemme fordi de føler at det ikke nytter. De har ikke tillit til makteliten uansett.

Valgresultatene viser at Fratelli d'Italia med Meloni i spissen, var det tredje mest populære partiet for dem mellom 18 og 24. Generelt har denne aldersgruppen stemt mer til venstre enn resten av befolkningen.

– En del unge stemte på Meloni, men jeg tror ikke det var dem som sørget for valgseieren. De stemte nok på dem av samme grunn som befolkningen for øvrig, fortsetter Lipari.

– *Blir studenter og unge tatt på alvor av politikerne?*

– Absolutt ikke. Det finnes mange aktivister i Italia, men få av dem er i maktposisjoner. Det er et stort problem, men jeg tror det kan endres snart. Hvis den nye ytre-høyre-regjeringen angriper noe som er viktig for unge folk, tror jeg mobiliseringen blir sterk.

– *Hvorfor bør studenter i Norge bry seg om valget i Italia?*

– Først og fremst fordi vi er europeiske land, og det er viktig å vise solidaritet. Men også fordi dette valget kan føre til at ytre høyre vokser seg sterkere og får grobunn andre steder, konkluderer Lipari.

universitas@universitas.no

Foto: OBESSU

Giuseppe Lipari (24) kaller seg selv for aktivist. Her under en demonstrasjon sammen med CGIL, en italiensk fellesorganisasjon for fagforeninger.

Foto: Serena Turmone

Giuseppe Lipari (24). Har tidligere vært aktiv i italienske og europeiske studentorganisasjoner.

UNIVERSITAS
torsdag 13. oktober 2022

DEBATT

debattredaktør: Vegard Møller
vagardmoller@gmailcom 902 35 908

KJØR DEBATT Hete tips om debatter i andre redaksjoner

Syv single studenter

Hver helg faller det meg inn hvor ugreit premisset for denne spalten er. Studentavis med millionomsetning gjør narr av studentaviser med omsetninger på størrelse med ett års studiestøtte. Når det er sagt, må det være lov å rette en innvending eller tretti i retning av Peikestokkens første avis på seks måneder. Nei, jeg prater ikke om bilanmeldelsen «My student ride», ei heller om klimaprotest-artikkelen skrevet på engelsk med innslag som det gode engelske uttrykket «faktaboks». Jeg har primært lyst til å prate om spalten «Amors peikestokk». Dette er en av de gangene jeg har lite å si, men mye å gjengi. Kort sagt, to sider på hvit bakgrunn, med syv bilder av syv studenter, akkompagnert av like mange rosa tekstbokser som kort introduserer oss for syv single studenter, samt hva de ser etter og hvordan du kan kontakte dem. Hva kan gå galt? Mathias Morken er tiltrukket av «kvinnz bræh». Touché, men har jeg ikke hørt navnet ditt før? Jeg blar bakover avisen, til side to bekrefter at Morken er ansvarlig redaktør, men ikke bare det – minst fem av de syv single studentene er skribenter eller skrivende mellomledere i avisen. De har stilt ut seg selv. Ikke rart vi er single, vi er rett og slett ikke strategiske. På siste side søker de i tillegg nye journalister. Flott. Jeg søker på Emilie, Matilde, Jenny og journalist.

Mellom linjene

Hei, Stoff Magasin. Det finnes en lang rekke triks for å unngå dobbel linjeavstand. Eksakt hvordan, kan variere fra program til program, men som regel kommer du langt bare med å sjekke nettsaken.
Utover det vil jeg ha det sagt at det er imponerende hva dere får til med de ressursene dere har til disposisjon. Dette er en konkret kritikk av teksten «KULTURELL FØRSTEHJELP» ,ikke nettmagasinet som helhet. Linjeavstanden er generelt grei.

Ukas tvitringer:

Jane Infame Hind @hvor_vanskelig
Neste år får jeg 80 kroner mer å rutte med hver måned! Noen forslag til hva jeg skal bruke dem til?

Lett. Bruk dem på den økte husleia.

Studentopprøret @studentoppror
Det er på en måte ikke overasskende at Borten Moe er åpen for å fjerne gratisprinsippet for utenlandske studenter. Det er ikke like lett å se verdien i stor kunnskap på tvers av grenser når man ikke har høyere utdanning #statsbudsjett

Det var ingen som tvang dem til å reise ut av Norge

Linda Kristin @rorevin
Je har'nte strøm.

Setter 80 kroner på at dette blir Rødts nye slagord innen november.

Debattregler i Universitas

Vil du få din mening på trykk i Universitas?
Send innlegget ditt på e-post til
debatt@universitas.no

Typiske innlegg er mellom 1500 og 2000 tegn, inkludert mellomrom. Lengre innlegg kan vurderes i noen tilfeller

- Vi trykker ikke innlegg som har vært på trykk i andre aviser, eller som er hatske og trakasserende
- Vi tar oss retten til å fortkorte innlegg
- Frist for innsending av innlegg er søndag kl. 17
- Legg ved et portrettfoto av deg selv i e-posten

Selv ikke hjertestarteren til SV er nok.

Statsbudsjettet

Marius Torsvoll, leder i Velferdstinget i Oslo og Akershus.

Allerede en uke før regjeringens forslag til statsbudsjett ble presentert, kom første tegn på at studentene nok en gang ville bli de store taperne i nasjonale prioriteringer. En lekkasje viste at internasjonale studenter nå må forberede seg på å betale skolepenger for sin tid i Norge, en sak studentbevegelsen allerede har slått ned flere ganger tidligere. I ettertid ser vi fasiten, selv ikke SV kommer til å klare å redde dette for studentene.

«Høgare utdanning i Noreg skal vere gratis, òg for internasjonale studentar» står det i Hurdalsplattformen. Dette er derfor en skummel dør å åpne. Hvor skal grensen gå når de som styrer landet viser at de ikke bryr seg om premissene de er valgt på? Kanskje skal det nå startes en debatt om hvor rike foreldre du må ha for å kunne utdanne deg til det du vil?

Mens vi er inne på at regjeringen bryter med egen plattform, er det vanskelig å ikke nevne studiestøtten. Snaue 2.8 prosent er den økningen regjeringen mener studentene fortjener. Det er ikke en gang nok til å hanskes med prisøkningene i 2022, hvordan skal det da gå når prisene igjen kommer til å øke i 2023? Lovnaden om økt kjøpekraft til studentene står som et uthulet løfte, og vil fortsette å gjøre det vanskeligere å finne tid til studiene. For oss som bor i Oslo-området, vil dette være en ekstra belastning, vi har de høyeste leieprisene i landet som igjen gjør vår situasjon enda mindre konkurransedyktig i forhold til resten av landet.

At det skal være så mye dyrere å bo i Oslo, er kanskje ikke så rart, regjeringen ønsker jo å bryte sine egne løfter her også. I sin plattform har de satt som mål å bygge 3000 nye studentboliger hvert eneste år, i sitt budsjett har de lagt opp til knappe halvparten av dette. Og disse boligene vil nok dessverre ikke hjelpe så mye på de høye prisene i byen vår. For støtten som gis til nye boliger har ikke økt noe nevneverdig, noe som igjen vil gjøre fremtidens boliger enda dyrere når byggeprisene kun går oppover.

Fasiten vi nå sitter med er at i en av de største krisene i europeisk historie er det nok en gang studentene som kastes under bussen. SV har lovet å kjempe for økt studiestøtte, men vil de ha nok slagkraft til å kjempe mot det usolidariske maskineriet som sitter med regjeringsmakten?

debatt@universitas.no

Hvor var ANSA under pandemien?

Krisehåndtering

Julie Hines Grape, bachelorstudent
på RMIT University, Melbourne Australia

På vegne av norske studenter i Melbourne, Australia ønsker jeg å uttrykke skuffelse over den svake oppfølgingen og omsorgen under pandemien fra utlandsstudentenes «krisekontakt», ANSA. Hvem er det? Se for deg SiO, bare for norske studenter i utlandet.

ANSAs formål er å «ivareta norske utlandsstudenters faglige, økonomiske, sosiale og kulturelle interesser, samt å opptre som en «krisekontakt» dersom studenter i utlandet skulle komme utfor noen problemer.» Viktigheten av å bevare det norske samholdet fremheves også. Det var slike goder som ble vektlagt da vi valgte å reise gjennom ANSA, og siden da har betalt månedlig medlemsavgift til organisasjonen. Da Melbourne gikk inn i historiens verste lockdown, var det plutselig ingen oppfølging å få.

Uvitende om at vi kom til å sitte i lockdown store deler av vårt studieløp, var det vår egen beslutning å bli igjen i Melbourne når byen stengte ned. Vi forstår at det har vært vanskelig å arrangere fysiske treff når lokale tillitsvalgte fra ANSA valgte å reise hjem til Norge og restriksjoner la begrensninger på muligheten for å møtes. Når det er sagt, unnskylder ikke dette en total mangel på oppfølging og kontakt under pandemien.

På tross av over to år i isolasjon, har 40 kr månedlig blitt trukket fra våre bankkontoer. Dette hadde ikke vært noe problem om vi hadde følt at vi fikk noe igjen for det. Men å betale for sosiale eventer, som ikke en gang ble gjort om til digitale alternativer, virker meningsløst og unødvendig. Ikke en eneste e-post ble sendt fra organisasjonen der det ble uttrykt omsorg og omtanke for studentene i Melbourne. Organisasjonen har selv begrunnet lite kontakt med «få studenter og aktive tillitsvalgte i studiebyene», men man skulle tro at få studenter ville gjort det enda enklere å ta kontakt med de få som ble igjen. Om det var slik at organisasjonen manglet lokale tillitsvalgte til å arrangere digitale arrangementer, kunne man satt de lokale studentene i kontakt med hverandre for å arrangere møtene selv. I vår digitale tidsalder bør det ikke være nødvendig å ha lokale tillitsvalgte i en by for at ANSA skal kunne følge opp sine betalende medlemmer.

I en tid der mange studenter slet økonomisk etter å ha mistet jobben, hadde dårlig mental helse på grunn av isolasjon og følte på ensomhet, hadde det vært godt å vite at vår studentforsikring kunne dekke psykologtimer. Som utenlandsstudent reiser man fra det som er kjent og trygt for å studere i utlandet. Dette har vært mitt valg, og jeg ønsker ingen medfølelse eller sympati for det, men jeg ønsker en anerkjennelse for at støtteapparatet som vi utlandsstudenter ble lovet før avreise, ikke har stilt opp slik det burde. ANSA gjorde ikke nok for å følge opp sine medlemmer under pandemien, og slagordet «Du reiser ikke alene», har heller ikke blitt møtt, ettersom vi er en gjeng norske studenter som aldri har følt oss mer alene enn når det kanskje var mest forventet at organisasjonen var der for oss.

debatt@universitas.no

Ukas sitat:

Jeg oppfatter at søksmålet er tatt ut primært for å skape offentlig negativ omtale av min person og for å skade mitt omdømme

Norce-direktør Kristin Wallevik til BT,
om medieoppmerksomheten rundt at kreditorer har saksøkt henne for 18 millioner.

Regjeringen holder studentene for narr

Studiestøtte

Simen Velle, leder av Fremskrittspartiets Ungdom

For en uke siden ble regjeringens forslag til statsbudsjett presentert. Samtidig som regjeringen øker støtten til fagforeningene og inntektsskatten, er én ting klart så langt: Studentene går nok en tøff vinter i møte.

Én kebab og brus i måneden? Regjeringen skryter av å øke studiestøtten med 1496 kroner neste år (utover de 1500 vi allerede hadde blitt lovet). Dette tilsvarer kun 136 kroner i måneden. For studentene er dette lommerusk. Derfor mener FpU at studiestøtten må økes betydelig mer enn det regjeringen foreslår.

En ordning med studiestøtte på 1,5G i tillegg til en frikortgrense på 250.000 kroner ville kostet staten lite og samtidig gitt studentene et budsjett de kan leve av, men denne regjeringen later som om studentproblematikken ikke eksisterer.

Hodeløs prioritering: Det er ingen tvil om at man må gjøre prioriteringer som politiker. Problemet er at når regjeringen prioriterer hodeløst blir det lite igjen til de viktige satsingene.

Regjeringen har prioritert 5 millioner kroner til videospill, og de har økt fagforeningsfradraget til 7700 kroner. Arbeiderpartiet setter ekteskapet til LO og fagforeningene foran de som har minst, og det er en skivebom i mine øyne.

Det å gi studenter nok til å leve, er ikke en stor utgift, men kanskje den smarteste investeringen staten gjør. Dagens studenter er morgendagens skattebetalere, men det bryr ikke regjeringen seg nevneverdig om.

Studenter er en av de fattigste gruppene i samfunnet. De fleste studenter lever under fattigdomsgrensen. I valgkampen lovet de rødgrønne gull og grønne skoger, men statsbudsjettet forteller en annen historie. Når du er student skal du bruke tiden på å studere, ikke på å tjene til livets opphold.

Regjeringens støtte til studentene er en vits. Det er vanskelig nok å være student i Norge i dag, og da er regjeringens forslag om 136 koner i måneden på langt nær nok.

Regjeringen Støre har vunnet NM i løftebrudd, og nok en gang er det studentene som kastes først under bussen.

debatt@universitas.no

KULTUR

kulturredaktør: Sofie Kristine Flydal
sofieksf@gmail.com 467 83 024

Vegar Tryggeseid

-PÅ EKTE ER JEG GANSKE KJEDELIG

Fotogen?: – Du får meg ikke til å posere, sier Vegar Tryggeseid til fotograf med et smil om munnen. Komiker har han kanskje blitt, men veien til modell er ennå lang.

Etter et knapt halvt år som student fant Vegar Tryggeseid studentradioen, og der ble han. – Det var i studentradioen jeg fant humoren min.

Min studietid

tekst Johannes Nyborg
foto Ida Slåtto Neerbye

Vegar Tryggeseid brukte fem år som student i Trondheim. Ett årsstudium i filmvitenskap, ett i psykologi samt en bachelor i filmproduksjon.

Komikeren er kjent fra humorkollektivet Humornieu, der han har skrevet flere titalls sketsjer.

I tillegg er han med i podkasten «Må på behandling» og vant første sesong av «Ikke lov å le på hytta».

Tryggeseid hadde fra starten av studietida to mål: å jobbe med regi og å jobbe som komiker.

– Så jeg har klart et av målene nå. Men ikke det andre, ennå, sier Tryggeseid.

Han gikk inn med en visshet om at studiene ikke ga topp jobbsikkerhet i framtida. Å studere noe annet var enten uaktuelt, eller innebar kjedelige hindringer.

– Jeg kunne ha tatt profesjonsstudiet i psykologi. Men da måtte jeg ha tatt opp noen fag, og det hadde blitt kjedelig, sier Tryggeseid.

Han erkjenner derimot smilende at han jo har fått noe psykologi inn i karrieren gjennom «Må på behandling».

Som student tilbrakte Tryggeseid mer tid på studentpuben enn på lesesalen. Selv beskriver han seg selv som en som gjorde ting dagen før han måtte.

Det er likevel én ting han trekker fram som noe han er ekstra stolt over å ha fått til som student.

– Jeg fikk alle karakterene, faktisk. Alt fra A til F og «Ikke møtt opp». Det begynte med A, så ble det B, og så gikk det bare nedover.

Fant seg til rette i studentradioen

Universitas møter Vegar Tryggeseid i VG-huset. Der spiller han ukentlig inn podkasten «Må på behandling» sammen med Morten Ramm.

Ettersom alle studioer er opptatt, må Universitas nøye seg med å møte Tryggeseid på et møterom. Den kleine figuren fra «Må på behandling» viser seg å ikke være like klein i virkeligheten. Praten sitter også, dog ikke veldig løst.

– Karakterene er jo skrudd til. På ekte er jeg ganske kjedelig, sier Tryggeseid.

Det var bandrom i stua, men ikke dør inn til stua

Ifølge Tryggeseid er det studentradioen som har fått han til VG-huset, og der han først fant humoren sin og den kleine personligheten.

– Jeg hadde hørt at Oslo var best på studentavis, mens Trondheim var best på radio.

I starten var han en del av et helt streit utenriksprogram. Etterhvert fikk han bli en del av et humorprogram før han selv startet tre nye humorprogrammer.

– To av dem var ganske tradisjonelle, mens den siste var mer eksperimentell og nærmere humoren jeg jobber med nå. Det var i studentradioen jeg fant humoren min.

Studentradioen ble også den viktigste sosiale plattformen til Tryggeseid. Han forteller om et studentmiljø med drikking og mange interne fester.

– Men det var mye arbeid i studentradio også. Ikke helt skolearbeid, men en slags skole.

Bandrom i stua

I Trondheim bodde Vegar Tryggeseid i et gammel hus med åtte

om studietida:

Vegar Tryggeseid svarer:

+ Alder: – 35 år, tror jeg.
+ Hvor og når: – Trondheim. Fra 2007 til 2012.
+ Aktuell med: – Podkasten «Må på behandling».

andre gutter. Han beskriver kollektivet som et lavterskelsted med mye skitt, men at det med krafttak her og der så ryddig ut – i hvert fall tidvis.

Med flere av de andre i kollektivet i samme band ble det på ingen måte et rolig kollektiv, forteller Tryggeseid.

– Det var bandrom i stua, men ikke dør inn til stua. Jeg ble publikum til alle øvelsene.

Han ble tidlig vegetarianer som student, og studentmaten gikk for det meste i gryter av kikerter, linser, bønner eller annen belgfrukt.

Komikeren er derimot selvkritisk i matvalget, og stopper intervjuet for å finne et morsommere svar på hva han spiste som student.

– Gryteretter var kanskje ikke så morsomt svar. Er stoppstuiung (sic.) morsommere?

Ellers forteller Tryggeseid at han tilbrakte mye tid på Samfundet. Han beskriver et aktivt studentliv i Trondheim fylt med mye fest og fyll.

– Jeg likte best rolige fester der man kunne drikke øl og snakke med folk. Så på drikkefronten er livet nå ganske likt som da.

Radioen holdt ham hjemme

– Er det noe du angrer på at du ikke gjorde som student?

– Jeg angrer vel på at det aldri ble noe år i utlandet. Jeg har alltid hatt utreisetrang, men det var et så godt og kreativt miljø i studentradioen at jeg aldri følte på noe mangel.

Nå sier Vegar Tryggeseid at muligheten for et år utenlands er borte. Nå har han både kone og jobb hjemme i Norge.

Likevel finnes et håp for å slukke utreisetrangen. Tryggeseid forteller at han og Morten Ramm har spekulert i å ha verdensturné med «Må på behandling». Det er spesielt ett publikum han tror det kan være interessant for.

– Det kunne nok gått å ha en verdensturne for norske studenter i utlandet. Vi kunne sikkert fylt en liten sal i London med studenter, det hadde vært gøy, sier Tryggeseid mens han ler litt.

Ville ikke vært student nå

Vegar Tryggeseid savner friheten som student. Om han hadde vært student for én dag igjen, forteller han at han hadde prøvd å nyte det

Han er derimot glad han ikke er student nå. Da han selv var student slapp han å jobbe, og kunne fokusere alt på studie og radio. Det tror han ikke han kunne gjort nå.

– Da var vel stipendet mer i stil med levekostnadene enn det de er nå. Jeg var student før studiestøtta ble kriselavt i forhold til resten av samfunnet. Jeg misunner ikke de i dag som har et studielån som så vidt rekker til husleie.

Selv tror Tryggeseid at han har tilbakebetalt to av sine fem år med studielån. Nå ser han fram til flere år med nedbetaling av studietida si.

– Har du et tips til studenter nå?

– Folk må tørre å kødde litt mer. Det er altfor kjedelig om man skal ta alt seriøst. Alt er morsommere om man kødder litt.

kultur@universitas.no

Jeg har alltid hatt utreisetrang, men det var et så godt og kreativt miljø i studentradioen at jeg aldri følte på noe mangel

Arthur Berning × ∞ Filip Mathias Eide Hege Schøyen
Silje Storstein Jan Gunnar Røise Gard B. Eidsvold

Maipo presenterer en film av Jakob Rørvik

THOMAS MOT THOMAS

(EN SENSASJONELL TEORI OM DET UBETYDELIGE LIVET I MULTIVERSET)

Det er ingen Nobelpris for årets far

På kino 21. oktober

ANMELDELSER

anmelderredaktør: Harald Nordbø
anmeldelser@universitas.no 918 04 236

Forestilling:

Ro og uro i Dansens Hus

Dansekompaniet Carte Blanche har laget en abstrakt, men eksplosiv forestilling med filosofisk dybde.

Mellomland

Hvor: Dansens Hus

Når: Fra 29. september – 2. oktober

I et mørkt scenerom, omgitt av brutale, sprakende, ødeleggende lyder, svirrer et grønt lys forvirret rundt på scenen. Foran i høyre hjørne står en liten, fargerik, lysende fontene. Danserne sitter og ligger i ulike formasjoner i nærheten av fontenen. De har beige tepper over seg slik at de nesten likner sanddyner i ørkenen. Bevegelsen av det grønne lyset får sanddynene til å kaste dansende skygger mot bakveggen.

Så blir scenebildet lysere. Danserne sitter fortsatt stille under teppene. Tiden hales ut. Hvor lenge kan de vente før de gløtter frem og begynner å begi seg ut i ørkenen, eller ut på det hvite scenegulvet om du vil. Etter litt skjer det. Danserne legger seg ned i ulike, rette linjer og begynner å rugge frem og tilbake på gulvet i klassisk abstrakt samtidsdansstil. Publikum kan lure på hva som skjer og hvor lenge de igjen skal vente til det skjer noe nytt, noe større eller noe plutseligere. Eller de kan legge utålmodigheten til side og heller la seg fascinere av de gjentagende, vuggende bevegelsene. Videre skifter forestillingen mellom mer intense og mindre intense øyeblikk. Danserne går fra å stå sammen i en ristende flokk til å kravle raskt rundt som maur og ørkendyr. Alt i alt er hele forestillingen satt sammen av flere scener der danserne venter på at noe skal skje. For meg var denne forestillingen i det litt for abstrakte laget, men den var godt gjennomført og av høy kvalitet.

Hvis denne danseforestillingen hadde vært en tekst, hadde det vært en intellektuell og filosofisk politisk analyse om makt, vesten og dagens samfunnsledere med masse absurde, uventede og lekne vendinger underveis. Gjør deg klar for at hjernen sprenges.

Hele scenen er et sjakkbrett. På en søyle står en statue av et hode. Det kan hende det er en metafor for Gud eller en høytstående samfunnsleder. I bakgrunnen står to store figurer, en av en stor hvit tiger og en sebra. Det henger en lysekrone og en løkke fra taket. Hva skjer?

Hele settingen gir assosiasjoner til noe vestlig, institusjonelt, viktoriansk og pompøst. Dyrene i bakgrunnen drar tankene mot kolonitiden og balansen mellom vestlige land og andre land som ikke er vestlige eller på toppen av dette rare samfunnshierarkiet. Med lysekronen i taket og store krager på mange av kostymene får jeg følelsen av å være i et viktoriansk selskap i en europeisk overklasse. Hele sjakkbrettet ligger også som en metafor på makt, spill, vinnere og tapere. Elsk, elsk, elsk på vår rare, lille verden.

Inn kommer en mannlig danser som rapper på engelsk om det jeg tror er kunst, kunstens rolle i samfunnet og ulike kunstnere gjennom tidene. Han har rød leppestift smurt nedover haka og et klovneaktig uttrykk i ansiktet. Klovneaktige er også de andre danserne på scenen. Danserne har karikerte og skarpe bevegelser. De er små, stive, barnslige og rare i kroppen, litt som små dukker eller merkelige Sims-figurer om du vil. Armer og bein surrer i rare retninger. Det er mye kraft i bevegelsene, men kraften forløses liksom ikke. De er stive, litt som om de sitter fast i sjakkbrettet og ikke helt klarer å bryte ut.

Et av de morsomste øyeblikkene er når flokken på ni dansere sitter under løkken fra taket og snakker til hodestatuen. «Daddy?», «Daddy, where are you?», «Daddy?» sier de forvirret og barnslig gjentatte ganger, som om de er bittesmå mennesker som spør hvor Gud, eller «daddy» har blitt av.

Men selv om forestillingen har en ironisk og satirisk tone, kommer det også frem dypt alvor i noen av scenene. I scenen der en av danserne holder en mer alvorlig og filosofisk monolog like før hun nesten skal til å henge seg i løkken, vekker publikum ut av den forvirrede tilstanden de er i. Nå følger vi med på det mørke alvoret som skjer på scenen.

De naive og uvitende danserne tar i hvert fall «Daddy» på alvor. Et piano kommer uten videre frem på scenen. En av danserne setter seg bak og begynner å spille mens resten av danserne stiller seg pliktoppfyllende opp som kor og begynner å synge det jeg tror er, hvis jeg husker riktig etter alle inntrykkene «I remember when, I remember, I remember when I lost my mind» og så videre.

Danserne har også flasker med vann som de sprayer på hverandre og seg selv gjennom forestillingen. Jeg vet ikke om dette skal være en metafor for falske tårer i samtiden eller bare et annet tullete element som er litt morsomt. Det gir i hvert fall en komisk effekt når de sprayer vann på hverandre i tide og utide.

I det store og det hele ender forestillingen tross alt i glede til slutt, med hiphop-numre, fest, fanteri og meningsløs sang om fisker. Så selv om forestillingen fører til forvirring, kommer man hel ut igjen etterpå.

Hedda Aker

anmeldelser@universitas.no

Plate:

Indiepop for HF-gutter

Syns du musikk med eksistensielle tema ofte er for sippete og deprimerende? TØFL har laget plata for deg.

Eg fins, WTF!?

Artist: TØFL

Sjanger: Soveroms-pop

Plateselskap: inkasso

De nye indiefavorittene fra Stavanger TØFL, som vant Årets Urørt i 2018, har endelig sluppet sitt første hele album med eksistensiell indiepop etter å ha levd en stund på hypen. Åpningslåta «Eg ble født uten at någen spurte meg» legger lista umiddelbart: *Eg fins, WTF?!* skal gi deg eksistensiell angst – med en twist. Tittelen (som også utgjør refrenget) er praktisk talt et sitat fra en fransk 50-talls eksistensfilosof, og teksten stiller spørsmål som: «Viss eg ble født tusen år tilbake i tid / ville eg vært en trell eller ville eg vært fri?» Spenstig!

Akkompagnementene som gjennomsyrer plata – spisse, dansbare beats og lekne gitarriff à la Two Door Cinema Club (om du husker dem?) – danner en fin kontrast til det mer eller mindre tankefulle tekstinnholdet. Dette funker overraskende bra, selv om det kan virke rart å få danse-vibber av en tekst om livets forgjengelighet.

Plata er full av små hjertestikk og overraskende følsomme tekster. «Eg er glad i deg» treffer midt i hjerterota med en enkel tematikk om kjærlighetskvaler; «Stirre inn i øyelokkå» beskriver depresjon i vår tid med linjer som «helt alene med meditasjonsappen / og det altfor sterke lyset på macen»; den mest energiske «Ny TV» låta tar for seg overforbrukskultur. Hvor mange norske indieband skriver låter om at printere og TV-er burde vare lenger? Ikke mange, men i hvert fall TØFL. Den akustiske «Siste episode», om sorg over en mistet bestemor, avrunder til slutt plata på en melankolsk note, i skarp kontrast til resten.

En ting jeg savner helt generelt, er litt mer musikalsk variasjon. Bortsett fra «Siste episode» er låtene litt vanskelig å skille fra hverandre – formelen ser ut til å være tre minutter lange låter med kort intro, rap-aktige vers og et catchy melodisk refreng. «Keep it simple» er en god regel for popmusikk, men å høre den samme greia åtte ganger på rad blir i verste fall litt ensformig. Til slutt blir det tekstene som står for variasjonen i plata. Men i sum er dette et album som i god stil evner å kombinere det tankefulle med det lettbeinte. Vi venter spent på fortsettelsen!

Harald Nordbø

anmeldelser@universitas.no

Podcast:

Lukter slakt av skadeskutt NRK

Landsmoderen Sophie Elise og bestevenninnen Fetisha Williams serverer lunkent piss på statens regning.

«Sophie Og Fetisha»

Hva: Pocast, utgitt av NRK

Heyhey! Alt kan i utgangspunktet være underholdning! Jeg mener i hvert fall det. Landsmoderen Sophie Elise Isachsen og Fetisha Williams skal selvfølgelig kunne lage pod, god pod til og med. Men at skjønnhetstyranniets o store hersker og venninna kommer tilbake med storesøster-show for landets unge, og denne gang på folkets regning i regi av NRK, er… feil. Pytt, pytt, bak fasaden kan mye skje. Så kom, kom, la oss se!

Sophie og Fetisha har en ok (minus) kjemi, og klarer sjeldent å bygge opp hverandres resonnementer. I spalten «Ukas clickbait» starter Sophie med å fortelle om hennes vonde tid i rehab og visdommen fra den tid, hvorpå Fetisha gjesper. «Er det så kjedelig når det ikke handler om deg?» svarer Sophie, forkledd i en halvhjerta latter som innleder en usikker pause i episoden.

Formatet er der spalter, lydeffekter, heftig klipping - men mengden *gjesp* personlige anekdoter, alla oppslagene SoMe har tvangsforet oss med, er nok til å kvele den mest ivrige av lyttere. Og her har man kjernen i duoen: De har gjort karriere på å være seg selv, alene, dette er det de kan, dette er det man får. Med andre ord dør håpet om en frisk og artig vri på hverdagen like raskt som en døgnflue med pustevansker.

Men vent! Sophies ærlige beretning om kampen mot Xanax i bonusepisoden «avhengighet og selvransakelse» er sår, og viser til Sophies gode fortellerevne. Det er heftig når landsmoderen får hjertestans av abstinenser, og når rusopplevelsen beskrives er jeg i ferd med å glemme mordet jeg tidligere var vitne til. «Jeg var passasjeren i mitt eget liv, Xanax kjørte bilen uten at jeg hadde peiling på hvor vi skulle, men det spilte ingen rolle for jeg var i det minste ikke redd.» Hvis formålet var å opplyse, er denne episoden creme de la creme. Dessverre blir kremen fort sur. «Jeg var der. Jeg var en av vennene. Og jeg vet jeg ikke skal snakke om meg selv, men...». Men det er jo alt dere gjør, Fetisha?! Det er jo dessverre hele premisset for podkasten. Selv om NRK selger dere inn som «de frekke storesøstrene dere ikke visste dere trengte». Jeg får vondt.

Mot slutten av første episode dukker «spørsmål fra lytterne opp» og det blir med en gang klart hvem som sitter i publikum. Ungdomsjente, jeg antar på 15, som har fått sin første kjæreste og lurer på hvordan hun skal håndtere en sjalu venninne. Aiai. Svaret er plukket fra nederste hylle, og sett sammen med episodens tidligere innslag med Adam Levines affære og Sophie Elises digge pappa, anes det at de enten ikke vet, eller ikke vil innse hvem det er de faktisk når ut til.

Jeg tenker med en gang på Si;D-artikkelen Sofie Sinnes skrev om podden, med denne bemerkningen: «NRK vil nå unge jenter. Måten de velger å gjøre det på, frustrerer meg», og jeg må med bekymring si meg enig. Som en blind neandertaler famler NRK i mørket etter relevant underholdning for landets unge, og klarer isteden å helle avløpsåpner på det tenkte publikum. Og studenter, da. Ikke stopp toget, jeg vil hoppe av i fart!

Armann Kippersund

anmeldelser@universitas.no

Universitas anbefaler

Harald Nordbø, anmelderredaktør

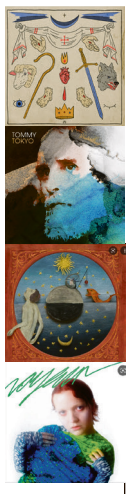

Oskar Nordbø – Come to Me
Tenk deg Kings of Convenience, bare litt mer melankolsk. (Nei, jeg er faktisk ikke i slekt med artisten!)

Tommy Tokyo – Wings of Good Fortune
Oof. Det er som om han skrev denne låta om sin egen død. Rest in peace, Tommy <3

Benedikt – You Might Remember
Oof igjen. Rett i høstdepresjonen.

Margrete – Voyeur
Enda en tilskudd til sjangeren flinke, kvinnelige popartister som bare bruker fornavnet sitt.

Kulturkalender uke 41

15/10

RadiOrakel 40 år

Feministradioen med base i pønkens sentrum i Oslo, Blitz, fyller 40, og skal så klart feire det – med taler, musikk, quiz, DJs, salg av drikkevarer, danseforestilling og mer. Det er gratis inngang, men husk kontanter hvis du skal kjøpe øl!

Hvor: Blitz
Når: Lørdag 15. oktober, 18:00
Pris: Gratis!

15/10

Rap + poesi 2022

Nordic Black Theatre inviterer igjen til festivalen som setter rap og poesi i skjønn forening. Her finner du norske poeter som Sumaya Jirde Ali, Priya Bains og Sarah Zahid, i tillegg til internasjonale gjester.

Hvor: Blitz
Når: Lørdag 15. oktober, 18:00
Pris: 200 kroner

16/10

Flokemarked

Den ideelle organisasjonen Floke inviterer igjen til kunstmarked – denne gangen i utvidet form. De byr nå på workshops, utstillinger, kurs i tillegg til stands med lokale kunstnere og håndverkere.

Hvor: Markveien 35B
Når: Søndag 16. oktober, 13:00-18:00

15/10

Skjeiv kjeller

En hel kveld viet til skeiv litteratur! Stiftelsen Skeivt Kunst- og Kultursenter inviterer til «diskusjon, fascinasjon og inspirasjon» i kjelleren på Litteraturhuset. Med navn som Martine Næss Johansen, Atle Håland, Bruno Jovanović og flere, legges det opp til en helaften i homolitteraturens tegn.

Hvor: Litteraturhuset
Når: Lørdag 15. oktober, 17:30
Pris: Gratis, men billettreservasjon

Harald Nordbø — **Ukas anbefaling**

For syns skyld

Hvem: Deg med gode øyne Hva: Lesebriller Hvorfor: Konsentrasjon

Du har hørt den gamle klisjeen før: Det er noe ganske Løkka-*cringe*/*fake* hipster over folk som bruker briller selv om de har godt syn, sånn bare for stilens del. Jeg er i hvert fall delvis enig. Derfor vil jeg lansere en helt ny unnskyldning for oss som har lyst til å gå med briller, men verken er nærsynte eller langsynte: Det hjelper på konsentrasjonen når du leser. Det er kanskje et slags «dress for the job you want»-prinsipp eller hvem veit, men hvis jeg sitter på lesesalen med lesebriller og blå skjorte, føler jeg meg mer som en voksen, flink og arbeidsvillig student enn hvis jeg kommer daffende i T-skjorte og jeans. Helt serr. For en som har blitt kalt en nørd og en hipster omtrent siden jeg kunne gå på to bein, er det også befriende å kunne leve ut akkurat den stereotypen, som et forsinka stikk til de ertekrokene. Nobody needs to know.

Magnus Grundstad — **Ukas advarsel**

Promoteringskanal på NRK

Hvem: Samfunnsengasjerte Hva: Narsissisme Hvorfor: Behov for selvpromotering

Endelig har statsbudsjettet kommet! Det må seg hør og bør feires med Debatten. Partilederdebatt attpåtil – julaften for politiske nerder. Med NRKTV parat – for hvem har tilgang til kabel-TV? – hopper jeg i senga og gjør meg klar for en helaften. Dessverre har Debatten sin Grinchen: programleder Fredrik Solvang. Han legger hakkende ut med argumenter og punchlines, som en helgen for folket, med mål om å ta politikerne. Før han smetter inn med at vi kan nå nettsiden hans, nrk.no/fredriksolvang. Statskanalen har gjort seg til en promoteringskanal for en selvkåt narsissist. Jeg er ikke så interessert i de banale resonnementene dine, Fredrik! Jeg vil høre på hva politikerne sier. Og ikke avbryt dem når de svarer! Politikerne får til det selv. Dra heller på dine påspanderte cruise med millionærvennene dine. Og til NRK: Utfør samfunnsoppdraget deres og gi oss opplyste programmer – ikke en programleder med behov for selvmarkering. Jeg ber dere slutte å spolere min politiske helaften!

Ad notam

Universitas oppsummerer uka

Hva?! To nyhetssaker på en gang?

Kutter ikke for Sveitserne

I ukas avis kan man lese at regjeringa foreslår å kutte fri utdanning for studenter utafor Eu og EØS. I tillegg til disse landene skal også sveitsiske studenter slippe å betale. Til ad notam forklarer statssekretær XXX i Senterpartiet at dette er av strategiske hensyn.

– Hvis vi ikke får sveitsiske studenter her, får ikke nordmenn noen venner når de etterhvert flytter til Sveits. XXX avviser ideen om at det er studenter som kunne ha råd til å betale skolepengene som slipper.

– Å bo i Norge er for dyrt for alle uansett, om du skal betale skolepenger i tillegg er det umulig. På denne måten sikrer vi at ingen utafor Europa kommer hit.

Bykamp

– Vi er Norges eneste by, sier MDGs Rauand Ismail til Universitas. Dette har fått redaksjonen i Studvest i Bergen til å reagere. Over telefon til Ad notam raser ansvarlig redaktør mot Universitas.

– Dåkkar kank'kje ha det på trykk! ropes det fra Bergen. De er ikke enige i utsagnet, og mener det er en direkte faktafeil som Universitas-redaksjonen villig ikke forklarer til leserne.

Ad notam-redaksjonen tar seg derimot ikke særlig nær av Studvest sine usaklige forsøk på å forklare hvorfor Bergen er bedre enn Oslo.

– Kor mange ex ån the bitch-deltakere har dokkar på BI i Oslo, kanskje, sier redaktør i Studvest før Ad Notam rekker å legge på telefonen.

Av Johs Grobyn

Ukas studentvin

Sommervin i høstværet: Burgund i Frankrike er et av verdens mest anerkjente vindistrikt, og rødvin herifra lages i all hovedsak på druen Pinot Noir. Som studenter skal det godt gjøres å ha råd til vin fra Burgund, men de fleste har allikevel råd til ukas vin. Vinen er produsert utenfor Burgund og er kategorisert som en Vin de France, men er laget av en Burgund-produsent. Denne vinen er tilgjengelig på nesten alle pol og smaker friskt av bringebær og moreller. Vinen er lett og frisk og passer godt både alene og til det meste av trash-food man skulle finne på å dytte i seg etter en lang dag på lesesalen. Personlig ville jeg lagt vinen i kjøleskapet før servering for å få frem fruktsmaken, men jeg lover å ikke sladre til noen om du putter isbiter i den.

Vinvurderingen skjer i samråd med redaksjonen i Universitas.

Bouchard iné & Fils Héritage du Conseiller Pinot Noir 2021

Pris: 129, 90 kroner
Land: Frankrike
Alkohol: 12,5 prosent

Jacob Julius Fylling-Jensen, vinanmelder i Universitas

Vi spør

av **Johs Grobyn**

Vi ~~spør~~ svarer

I dette bilaget leser vi om lærerstudenten Oscar Henrik Partapuoli Goldman som vurderer å ikke bli en lærer (what?). Hvordan kan man overtale lærerstudenter til å bli, og hvordan kan de sikre seg bedre lønn om dette holder dem unna kateteret? Dette er et av få ekspert-områder for Vi-spør redaksjonen og vi svarer derfor på FAQs om nettopp dette.

[Ring, ring]

–Hva kan man gjøre for å få tilbake motivasjonen for å bli lærer?

– Det er definitivt mye man kan gjøre i en slik setting. Noen går kanskje tur, andre deler sine dypeste tanker til en nær eller fjern venn. Personlig liker jeg å stirre inn i øynene på små barn, og dermed se inn i den neste generasjons framtid. Det får meg alltid til å ville bli lærer igjen.

– Mange synes lærerlønna er for lav. Hva kan man gjøre med det?

– Kanskje prute? Det funker på markedene i Muskat, så er verdt et forsøk. Hvis ikke kan man alltids bli en korrupt lærer på vestkanten. Ingenting slår noen tusenlapper ekstra i måneden for å sikre at Preben og Fabian får seks på mattetentamen.

– Er det ikke nok lærere fra før av, da?

– Hva sa du?

– Er det ikke nok lærere fra før av, da?

– Nei.

– Barn er så voldsomt irriterende. Hva gjør man med det?

– Vold er dessverre ikke en løsning som er akseptert lenger. Likevel finnes det noen ting som kan hjelpe. Personlig bruker jeg alltid et støydempende headset når jeg er rundt barn. Om du i tillegg har sovemaske, slipper du å se på dem.

– Hvilke tips finnes det for helt nye og ferske lærere?

– Flytt til Utsira. Der går det bare 22 elever på den lokale skolen, så det å lære navn tar null tid. Om du så blir lei av dine egne timer , kan du alltids gi tidlig friminutt til favorittelevene dine, inkludert deg selv.

– Vil du vurdere din stilling som et dårlig forsøk på en meta-vits som ikke helt funka?

– Nei nå skal du høre her…

[Opptaket av samtalen stoppet dessverre her, og monologen til Vi Svarer-redaksjonen er tapt for alltid]

– Vi snalläst!

KVISS-CORBIN

1. Eidsivating lagmannsrett har kommet frem til konklusjonen om at koronakontrollene ved grensen var ulovlige, men hvor har denne lagmannsretten hovedsete?
2. Hva heter mannen som skal motta Nobels fredspris?
3. Flere Nobelprisvinnere ble nylig annonsert. Hvilken av dem skal gis til Carolyn Bertozzi, Morten Peter Meldal og Karl Sharpless?
4. 30. september ble Paul-Henri Sandaogo Damiba avsatt etter et statskupp, og juntalederen Ibrahim Traoré tok over, men i hvilket land?
5. Hva skiller klerikal fascisme fra andre former av ideologien?
6. Nevn ett år da de franske religionskrigene pågikk.
7. I hvilket land har en aktiv konflikt forårsaket flest dødsfall i 2022 om man ser bort fra den russisk-ukrainske krigen?
8. Hva er Knights Templar, CJNG, Los Zetas og Sinaloa eksempler på?
9. Hvem spiller hovedrollen i filmen Blow fra 2001?
10. Etter 13 års ventetid skal filmen Avatar få en oppfølger, men hva heter den?
11. Hvilken komponist står bak stykket Water Music?
12. The Beach Boys, The Beatles og The Bee Gees har alle tre gitt ut album som helt eller delvis faller innenfor barokkpop, men hvilket pianolignende instrument er spesielt fremtredende i sjangeren?
13. Nevn minst ett av kun to i land i verden som er omringet av land uten kystlinje.
14. Gjennom hvilken busslinjes vinduer kan du se Vikingskipshuset, Nasjonalbiblioteket, Nationaltheatret, Stortinget, Operahuset, Hausmanns Bru, Botanisk hage, Sofienbergbergparken og Torshovparken?
15. Hvilket ord står bak definisjonene «konkurranseregulerende avtale mellom bedrifter i samme eller nær beslektede bransjer», «samarbeidsavtale mellom politiske partier, parter i arbeidslivet e.l.» og «skriftlig utfordring til duell»?
16. Hva er Håbrann, Hork, Gjørs, Laue, Sørv og Tobis eksempler på?
17. Hvilket år er det snakk om: Ariel Sharon blir valgt til statsminister i Israel, USAs flagg heises ved ambassaden i Kabul for første gang siden 1989, kronprins Haakon og kronprinsesse Mette-Marit gifter seg, Liverpool vinner UEFA-cupen, FA-cupen, Ligacupen og UEFA Super Cup, Muse gir ut albumet Origin of Symmetry, Erlend Loe gir ut Fakta om Finland, Billie Eilish blir født og George Harrison dør.
18. Nederland og Polen arrangerer i disse dager et VM for kvinner, men i hvilken sport?
19. Arsenal slo på søndag et haltende Liverpool i en kamp som endte 3-2. Fra hvilke tre nasjoner kommer de fire målscorerne?
20. I skrivende stund arrangeres de OL-lignende Søramerikanske leker for tolvte gang siden 1978, men i hvilket land?

av **Gabriel Corbin-Arntzen,** kvissmaster i Universitas

SVAR/DOM

0–4. Exphil på Bali: Du kombinerer chille studier med sol og klamydia, og tar livet med ro. Det vises.

5–9. AST1010 – Astronomi: Du er smart nok til å utnytte systemet som gratispassasjer, men dessverre stopper det der.

10–14. Juss: Dette var bra, men det rakk ikke helt til topps … Syt litt på Jodel.

15–20. Honours: WOW! Du er sååå flink!!! Gratulerer! Men så er det kanskje ikke så rart, siden du har egen seksjon i biblioteket?

1. Hamar. 2. Aljes Djajatski. 3. Nobelprisen i kjemi. 4. Burkina Faso. 5. Religion. 6. 1562-1598. 7. Myanmar. 8. Meksikanske narko-kartteller. 9. Johnny Depp. 10. Avatar: The Way of Water. 11. Georg Friedrich Händel. 12. Cembalo (eller harpsikord). 13. Liechtenstein og Usbekistan. 14. 32 (Bygdøy-Nydalen). 15. Kartell. 16. Fisk. 17. 2001. 18. Volleyball. 19. Brasil, Uruguay og England. 20. Paraguay.

Rebus

av **Deskerne**

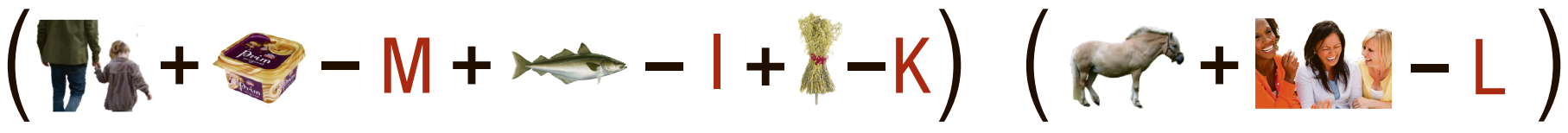

HINT: Hvor skal vi bo nå? Send løsning universitasdesk@gmail.com

FORRIGE LØSNING: «Bergen + Libresse = sant» Det klarte Einar Nygaard og dei nybakte foreldra Jorid og Kristaver Torgnes Birkeland